

धम्मपद्य

नेपाल भाषया छगूजक लय्पौ

विश्वशान्ति या मूलँपु त्रिशरण व पञ्चशील ।

त्रिशरणः—

बुद्धं सरणं गच्छामि ।

धम्मं सरणं गच्छामि ।

संघं सरणं गच्छामि ।

दुतियम्पिः—

बुद्धं सरणं गच्छामि ।

दुतियम्पिः—

धम्मं सरणं गच्छामि ।

दुतियम्पिः—

संघं सरणं गच्छामि ।

चैत्यवन्दनाः—

वन्दामि चेतियं सव्वं, सव्वं ठाने सुपटिद्धिं ।

सारीरिक धातु महाबोधिं बुद्धरूपं सकलं सदा ॥

ततियम्पिः—बुद्धं सरणं गच्छामि ।

” —धम्मं सरणं गच्छामि ।

” —संघं सरणं गच्छामि ।

पञ्चशीलः—

- १ पाणातिपाता वेरमणि सिक्खापदं समादियामि ।
- २ अदिन्नादाना वेरमणि सिक्खापदं समादियामि ।
- ३ कामेसु मिच्छाचारा वेरमणि सिक्खापदं समादियामि ।
- ४ मुमा वादा वेरमणि सिक्खापदं समादियामि ।
- ५ सुरामेस्य मज्ज पमादट्ठाना वेरमणि सिक्खापदं समादियामि ।

वर्ष ४

पूर्ण संख्या ४७

गुंला-

बुद्ध संवत् २४६५

नेपाल संवत् १०७१

छगू अंकया १)

दच्छिया चन्दा ३)

* पनिका *

विषय—

पौल्या—

बुद्ध-वचनामृत		१८५
भिक्षु-संघ व समाज सेवा (निबन्ध) भि० जगदीश काश्यप		१८६
मनसाय् (कविता)—श्री सूर्य बहादुर प्रधानाङ्ग		१८८
समाज व भिक्षु जीवन—(निबन्ध) भि० अश्वघोष		१८९
तृतीय संगीति—भि० अमृतानन्द (धार्मिक)		१९२
छु जुल हाँ—श्री “उमंग” (कहानि)		१९५
अपि सु ? (कविता)—श्री भगवती प्रसाद		१९७
आधुनिक युगे विरक्त त्यागी भावया छुं मूमदु । भि० अ०		१९७
नापं वन (कहानी) श्री दिव्यदास		२००
सत्ययागुमत—(धार्मिक)—श्री ‘कुमार’		२०१
धर्माभ्यास या न्यागु अङ्ग—अ० लालधन (बुद्धधर्मसम्बन्धी)		२०२
मां सेवाय् देह त्याग—भि० अगधम्म (जातक कथा)		२०४
सम्पादकीय—		२०६
समाचार—		२०७

तःधं मनूतय् तःधं ज्ञां

निन्दाया उपेक्षा :—

छगू समये यूनानया प्रसिद्धम्ह विद्वान अरस्तूयात छम्ह मनू नं धावल कि फलानाम्हस्यां छि महु थाय् छित साप हे बाँ मलाक बोबिल । थ्व खँ न्यना अरस्तू लिस बिल व मुख जि महु थाय् जित दाय् नं फु । हा...हा...हा...

ख्वा ल्युने यागु निन्दाया मू तय् मज्यू ।

स्वावलम्बनः—

छम्हु डायोजिनीजया च्यो स्वीतं छुं मधास्य बिसे वन । च्यो महुसेलि डायोजिनीजं थम्हं तुं च्योयागु ज्या फुक याना च्वन । थ्व खना वया पासा छम्हस्यां धाल-छाय् थथे दुःख सिया ज्या याना च्वना । छं च्योयात माला ज्वना हकिरे । डायोजिनीजं धाल-जिमि च्यो जा जि मदय्क च्वने फु धास्ये लि जि जिमि च्यो मदय्क च्वने मफत धासा साव लज्या यागु खँ मखुला । च्योया सिबे नं कोहंम्ह जी ज्वी म्हा ।

अमीर

“भासये जोतये धम्मं”

सम्पादक :—भिक्षु महानाम “कोविद”

वर्ष ४

कलकत्ता

श्रावण वि० संवत् २००८

अगस्त ईस्वी संवत् १९५१

अंक १०

बुद्ध-वचनानुसृत

(शील, चित्त तथा प्रज्ञायाः शुद्धिं मुक्ति-लाभ)

थथे जिं न्यना—

छको भगवान् वैशालीया महावने कूटागार शालाय् विहार याना बिज्याना च्वन। अले सुं वज्जी-कुलया छम्ह भिक्षु गन भगवान् बिज्याना च्वन अन वना वसपोलयात प्रणाम याना छखे लिक्क फेतुत छके लिक्क फेतुना, व भिक्षुं भगवान् यात थये विनित्ति यात “भन्ते ! प्रत्येक मास भिक्षुपिसं अट्टासौयां अपो शिक्षा-पदया उपदेश बिया च्वन, जिं थुलि मच्छि शिक्षा-पद पालनयाय् मफु ।”

भिक्षु ! अथेसा छं स्वंगु शिक्षा जक पालन याय् फुला शील-विषयिक शिक्षा, चित्त-विषयिक शिक्षा तथा प्रज्ञा विषयिक शिक्षा ?

फु भन्ते ! जिं थ्व स्वंगु शिक्षा जा पालन याय् फु। भिक्षु ! अथेसा छं थ्व स्वंगु शिक्षा हे जक पालन या-शील-सम्बन्धी शिक्षा व चित्त-सम्बन्धी शिक्षा तथा प्रज्ञा सम्बन्धी शिक्षा थुलि पालनयात धाय्व छंगु राग मदया वनी, द्वेष मदया वनी हानं मोह नं मदया वनी। राग, द्वेष तथा मोह मदया वन धाय्व छ मभिगु ज्याय् तथा पाप कर्म लगे जुइ मखु।

अले व भिक्षुं वयां लिपा शील-सम्बन्धी शिक्षा, चित्त-सम्बन्धी शिक्षा तथा प्रज्ञा सम्बन्धी शिक्षा नं पालन याय् गुली लगे जुल। थुगु छान्ति पालन यायां वया राग, द्वेष, मोह मदया वन। राग, द्वेष तथा मोह मदया वनेवं व मभिगु ज्याय् अर्थात् पाप-कर्म गबलें हे लगे ज्वी मखुत।

स्वतापासा

१०००

भिक्षु-संघ व समाज सेवा—

भारत वर्षे साधुपिनि संख्या लाखों दु। लोकपिसं थुगु वर्गयात राष्ट्रया बोझ व निरर्थक अंग समझे जुया च्वन। मन्हूतयसं न्यन—थ्व छुं हे ज्या मयास्य नजक नया च्वनीपि सण्ड-मुण्ड साधु तयगु निति देशयात छु हित जुल, सकारं थुमित छगू आवश्यक प्रयोजन दुगु ज्याय लगे यायगुली बाध्य छाय मयात ज्वी ?

साधु-सन्त वर्ग पिन्त जनतापिनिगु थुगु आपत्ति निराधार मजू। किन्तु इमिगु थ्व छगू दंगु दुकि साधु सम्प्रदायं राष्ट्रया विभिन्न क्षेत्रे गुगु सेवा यागु खः उखे पाखे इपि न्ह्याबलेसं मिखा तिसिना च्वनी। वने धुंकुगु कांग्रेस आन्दोलने नापं गुलित साधु तयसं ततः धंगु ज्या यात। गां गामे साधु तयगु आश्रमं जनता पिके गुगु धार्मिक-शिक्षा प्रसारित जुया वया च्वन उकि थःगु सांस्कृतिक परम्परायात रक्षा यात। आपालं साधुपिं थाय् थासे ग्राम सुधार, संगठन तथा शिक्षा यागु ज्याय तःसतं तत्पर जुया याना च्वंगु दु। संस्कृत विद्वत्तायागु रक्षा तथा अभिवृद्धिसनं साधु वर्गपिनि थःगु लहाहे द्योने लाना च्वंगु दु।

थज्या थज्यागु दय्क-दय्कं नं आपालं साधुत देशयात ज्या चले मजूपिं छगू बोझ जक जुया च्वन धका अवश्य नं माने जुइ माली। थ्व खं सर्व प्रकारं अनुचित मजू। समझ दारपिं साधुवर्गपिसं थुगु खं बांलाक स्यू। हानं वं थ्व अनुभव याना च्वंगु नं दु कि यदि थ्व अवस्था सुधरे मजुल धाःसा थ्व उचित हे जूवनी कि राष्ट्रीय सकारं थुगु विषये छगू सक्रिय पला छी धैगु। सकल सम्प्रदाययापि शिक्षितपि साधु-बाबाजीपिसं थ्व इच्छा याना च्वंगु दु कि थज्यागु छुं छगू व्यवस्था याय् फय्के कि थःगु ध्यान-भजन याय्गु नाप नापंतुं इमिसं उगु समाज-

त्रिपिटका चार्य भिक्षु जगदीश काश्यप एम० ए०

यागु नं छुं सेवा जूवनी गुमिगु अन्न इमिसं नया च्वन। थुकीया लागी साधु तयगु तःसतं कातुगु संगठन बल्लाके माः गुकि याना इमित शिक्षित पाखे न्ह्याकाः यंकी। गुपिं साधु-बाबाजीपिं स थौं तक श्रद्धालू सेवक व सेविकापिसं सत्कार पूजन याकेगु तोःता मेगु छुं मया, इमित छुं छगू खं पिकाल धाय् व इपि खिन्न जुया; धाई कि—“छु जिमिसं अज्यागु ज्याया लागी हे जक वस्त्र रंगे याना गुला ? हरि भजन याय्गु तोःता थुगु लोकप्रवृत्ति यागु ज्याय लगे जूवनेगु साधु जनपिन्त उचित जूला ?” इमिगु न्होने थ्व समस्या हे उठे ज्वीमखुकि हरि भजन याय् मात्रं हे प्वा जाय् केगु शक्ति दुला कि मदु। देशे थज्योगु आपालं अज्ञान व अन्ध श्रद्धा दनि; गबले तक थ्व दया च्वनी इमिगु न्होने थुगु समस्या उठे ज्वी फे हे मखु।

ता काल लिपा तिनि भारत वष राजनीतिक पर तंत्रतां मुक्त जुल। आ म्ही नेतापिसं राष्ट्र—निर्माण याय्गु विषये विचार याना च्वन। आ थथें इमिगु न्होने मेमेगु आवश्यक जुया च्वंगु प्रश्न उपस्थित जुया च्वन तिनि। उकीया निति इमिसं साधु तयगु समस्या पाखे ध्यान तय् मलानि। तर थुकि सन्देह मदु कि इमित अवकाश दय् साथ थुकी अवश्यनं विचार मयास्य गाई थें मच्चं कि साधु समस्यायात गुकथं याना हित कारक दय्के माली। गुम्हं गुम्हं स्वभावं हे थुगु प्रकृतियापि मन्हूत दुकि इपि गृहस्थी यागु भंभटे क्यने मयो। यदि इमित जवर्जस्तियाना गृहस्थी तथा व्यूसां तभी इपि उगु अवस्थायात बिलकुल हे अनुकूल ज्वी मखु। भारत वर्षे जक मखु, संसारया सकल देशे थज्यापि मन्हूतयगु म्हु मदु। ईसाई तयगु देशे इपि प्रायः पादरी जूवनी। शिक्षा

प्राप्त याना, योग्य बने जुया देश—विदेशे वंना धर्म प्रचार याय्गु ज्या जक मखु, किन्तु समाज सेवा तथा सांस्कृतिक ज्याय् नं इपि संलग्न जूवनी भारत वर्ष हे जक विदेशयापि पादरिपिसं थुगुदिशा पाखे गुलित सफलता प्राप्त यात उल्लिखित भचा जक महत्वयागु विषय मखु। छु भी साधुपिसं जक विदेशे वना थुगु ज्याया वने मफैला ? छु इमिके प्रतिभायागु अभाव ला ? अथवा छु इमिके अज्यागु लगन महु ला ? प्रचारया ज्यायात। व खना थव प्रकट ज्वीफु कि भारत यापि साधुपिके थुगु विषय यागु पूरा योग्यता दु। यदि भी साधुपित उचित शिक्षा प्रेरणा व राजकीय सहायता प्राप्त जूगु जूसा थुकी संदेह महु कि राष्ट्र-निर्माण याय्गु ज्याय, हानं विशेषयाना थःगु संस्कृतियात प्रसार याय्गुली, इमिगु थें ज्यागु तःधंगु देव मेगुली प्राप्त ज्वी धइगु सम्भव महु। भी अशोक जुजुया संरक्षणे गवले भारतीय भिक्षुपिके थव सकल खँ प्राप्त जुया च्वंगु दु अबले इमिसं संसारे हु याना कयन थव खँ जा प्रष्ट हे जुया च्वंगु दु।

थौंया घडी संसारया मन्हू मध्ये स्वन्वे छव्व बौद्ध दु। हानं तथागतयागु स्मृतियालागो द्वलंदोयागु संल्याय् देँ देँसं पिनें तीर्थ-यात्रीत भारत वर्ष वया थःत धन्य समझे जुया च्वन। उकिं भीगु देश यथार्थ रूपं जगतगुरु बने जुया च्वंगु दु। थव थथे जुया च्वंगु सुयागु चमत्कारं याना ज्वी ? भारतीय भिक्षु-पिनिगु उद्योगं याना हे जक मखला ? आ हाले तिनि देश वासिपिसं थुलि मछि उत्साह पूर्वक सारिपुत्त—मोगल्लायन अर्हन्त पिनिगु अस्थि-धातुयागु स्वागत यात। थुलिया निति हे उलि मछि स्वागत यागु खँ कि भी थुपि भिक्षुपिसं संसारे भारतीयताया मस्तक (च्यो) च्वे थ्यंका बिल। अज्ञान व सम्प्रदायिक संकीर्णतां याना भीसं ला मानो भीगु इतिहासं व गौरवमयगु उगु पानायात खना हे छगु तुल्य

जुल, गुगु भारतीय बौद्ध भिक्षुपिसं च्वया वंगु खः। भीगु स्मृति उगु पाना मिटे जुया वने धुंकल, किन्तु इमिगु ह्युया छे मज्जुगु आखः थौं तक नं देशया कुने कुने च्वंगु लोहं व भग्नावशेष ल्यना च्वंगु दनि। गवले भीसं थःगु राष्ट्रयागु इतिहासया गौरवयागु खोज याय् माला वै अले भीसं उकीयात मुत्तु-मुंका अवश्यनं जोरेयाना व्वना मस्वस्य पार लगे ज्वी मखु।

लंका, बर्मा आदि बौद्ध देशे थौं कन्हे नापं भिक्षु-पिनिगु संख्या लाखों-करोड़ों दु। उगु देशे शायद हे अज्यागु स्थान पावे ज्वी गन छगू निगू मीछया दुने भिक्षुपिनि मठ-(विहार) महुगु। गुगुं गुगुं मठ ला थपाय मछिधं कि उकी द्वलंदो भिक्षुपि निवास याना च्वंगु दु। तर अन शायद सुं छम्हस्यां हे जक थथे धापिं दयफु कि भिक्षु-वर्ग देशया अनावश्यक अंगखः धका। अन सुयां हे थव मयो कि थव सकल मठ-विहार स्यंका छे हानं सकल भिक्षु-संघपित जवर्जस्ति याना भिन्न भिन्न गृहस्थी तय्गु, ज्याय् लगेयाना छे धैगु। थव धाय्गु ठीक हे जू कि अनयापि भिक्षु-संघया दुने नं अनेक प्रकारगु मभिगु ज्या जुया च्वंगु दु, गुकीयात सुधार यायत मांगयाना च्वंगु नं दु। थव उचित मजू धैगु। थव नं सकस्यां अनुभव याना च्वंगु दु कि यदि भिक्षु-संघयात स्यंका छ्या बिल धाःसा राष्ट्रया न्होने अत्यन्त तःधंगु विकट समस्या उपस्थित जूवे फु, मवै हे मखु। थुकीयागु कारण थव खः, अन दुगु सकल मठया नाप नापं हे तुँ स्कूल-विद्यालय दु। हानं भिक्षुपिसं नं शिक्षा बिया च्वंगु दु। उगुदेशे आखः मसःपिं मन्हूत माला लवीकेत ठाकु हे ज्वी। थुकीया श्रेय मठयापि भिक्षु-संघ पिं हे मुख्य खः।

भिक्षुपिं सुथे थः थःगु हाकुगु नं यागु भिक्षा-पात्र (गुल्पा) हाति हाति ज्वना भिक्षाटनया लागी शहरे अथवा बजारे पिहां बिज्याई। दृष्टि कवे पाखेतया

मौन जुया गृहस्थ तयगु छे पिखा लुखी दना च्वनी ।
 गृहस्थ मिजं मिसापिसं तःधंगु श्रद्धातया महि-चट्टि
 जा, तरकारी, फल इत्यादि गुम्ह गुम्हस्या गुगु गुगु
 इच्छा जुल हया भिक्षुया पात्रे तया बी, अनंली पुतुहुं
 च्वना लहानिपां ज्वरेयाना छ्योले दिका विन्तियाना
 च्वं च्वनी । भिक्षुं आशिर्वादयागु शब्द—‘सुखी
 भव’—अथवा ‘सुखी होतु’ धया न्होने न्हावनी ।
 हानं मेगु छेया लुखा च्वेनं अथे हे वंना दना च्वनी ।
 गुह्यस्यां गुह्यस्यां छुं बी, तर श्रद्धालुपिसं भिक्षापात्र
 जाय्क हे सु-भोजन तया बी । भिक्षा कया भिक्ष
 थः थःगु विहार-मठे लिहाँ वनीबले मस्त थः थःगु
 सफू-कापि, स्लेट पेन्सिल इत्यादियागु पो-ह्मिचा
 ज्वना भिक्षुया ल्यू ल्यू वनी । विहारे थ्यंका भिक्षुपिं
 भोजन भपा बिज्याई । अले किलास लगे ज्वी ।
 धयातःगु दु कि प्रारम्भिक शिक्षा स्वंगू कारणं पूर्ण
 ज्वी । च्वेगु, च्वनेगु व हिसाब याय्गु । थुकिया नाप
 नापं भिक्षुपिसं इमित धर्मयागु नं शिक्षा बिया
 बिज्याई । भिक्षुपित तलब नं बी मागु मदु, हानं
 मस्तय्सं नं छुं फीस बी म्वा । थुलि जक मखु वहे
 भिक्षुपिसं मठे थुगुप्रकारं हे संस्कृत, पालि यागु अत्यन्त
 च्वे च्वेयागु शिक्षा समेत बिया बिज्याना च्वं । छम्ह
 तुच्छ मरिकःमि वा ज्यामि नसें याना तःतः धंपि

प्रोफेसर वा मन्त्री सकलस्या प्रारम्भिक शिक्षा थुगु
 प्रकारं हे चले जुया च्वन ।

भिक्षु-संघ पिनिगु थुगु सेवां याना बौद्ध-देशे
 सरकारयात प्रारम्भिक शिक्षाया लागी अत्यन्त अल्प
 जक खर्च यानां गा । हानं आखः सःपि मन्हूत सैकड़ा
 ८० लगभग धैथें दु । अथे जूबले अन जनता पिके
 भिक्षु-संघया उपरे गौरव भाव भक्ति गनं मदै ।

भगवान बुद्ध भिक्षु-संघ पिनिगु आदर्श “बहु
 जन हिताय, बहु जन सुखाय” तया बिज्यात ।
 बुद्ध भगवानं थः थःमं रोगीयागु सेवा याना बिज्यात
 हानं धया बिज्यात-सुनां रोगीतय् सेवा याई वं जिगु
 हे सेवा यागु जुई (यो गिलानं उपट्ठाति सो मं
 उपट्ठाति) उकीया निंति यदि सुं बौद्ध भिक्षुं थःगु
 ध्यान-भजनया कारणं समाज सेवा यागु उपेक्षायात
 धाःसा वैत थःगु व्रतं च्युत जूम्ह धका समझे ज्वी ।

भारतया साधुतय्के नं थुगु हे भावना जुया बल
 धाःसा अत्यन्त तःधंगु हे कल्याण जूवनी । यदि
 इमिसं “लोक हित” या दुने हे आत्महित खंकेफत
 धाःसा यथार्थ रूपं इपिं पूज्य जूवनी । यदि अथे
 मखुत धाःसा इमिगु परम्परा आवंलि चालु याना
 तय् फैगु सम्भव मदु ।

मनसाय्—

सत्तिक जिगु थः हे क्यब दु छकू,
 अन लः मुनिगू गाः नं दु छकू,
 सुं वन्य फइमखु पःखाः तःजाः
 न्हागुं पियज्यू धात्यें मज्जा ॥१॥

थुजागु दत नं छुं पिय मफुत,
 धाय् मत्य अलसी अय् तय् मखुत,
 तय् मखु आः ला लहाः तुति सुंक,
 मनसाय् याय् धुन पिगू न्ह्यको ॥३॥

श्री सूर्यवहादुर प्रधानाङ्ग “पिवाः”

बांबांलाःगु सुवास बियिगू
 साला कायिगु मन नरतय्गु
 स्वांमा पियगू, फलफुलयागु
 मानं पियगू भंगः जुयिगू ॥२॥

चःखुं बःखुं हाःवयिगू सः
 न्यना दिले दुगु दुख याय्नाश,
 सिरि सिरि फय् वयि संक सिमाहः
 तिसिना च्वंगू मिखा थकंक ॥४॥

समाज व भिक्षु जीवन

ले०—भिक्षु अश्वघोष

समाज व भिक्षु जीवनया बारे निगू खँ चवयगु मती तयागु कारण थ्व कि, भिक्षु जीवने थाय् थासे-यागु चाल-चलनं गुलित प्रभाव च्वंवँ हानं भिक्षु जीवने नं समाजया चाला-बालायात गुलित प्रभावित व हेर-फेर याः खनि धयागु खँ स्वेत खः । थ्व ला थौं सकसिनं छप्पाम्हुतुं थें धयाच्वंगु खँ खः कि समाज यात ल्वेक ज्ञीमाः । अथेसा थ्वनंला धाय्माःगु खँ खः कि थःत ल्वेक समाजनं दय्केमाः । वास्तवे समाज दय्किपि हे मनू मखुला ? अतएव थ्व निगुली परस्पर प्रभाव मदु धाय् मज्यू । दृष्टान्त कयोस्वत धाःसा गथे कि भगवान् बुद्धया पालाय् दुपि भिक्षुपिनि जीवन व आः दुपि भिक्षुपिनि जीवन । थ्व निगुली आकाश व पाताल थें पाःगु खने मदुगु मखु । उबले थें ला आः यागु समाज नं मखु, न अबले थें आः भिक्षुपि हे ज्ञीफै ! अकिं ला भगवान् बुद्धं दय्का बिज्यागु नियम कालानुरूप गोगुमछि अरक्ष्य जुया वल । फुसाला व्याकर्क हे शुद्धज्वीक रक्षा याय्माःगु सत्यखः । तर जि च्वे कनेहे धुन कि समाजया चाल-चलनं नं जीवने प्रभावित थाः धका ।

थथेला स्वयं भगवान् बिज्याना च्वं बले नं जूगु खँ यक दु । गथे कि उगु बखतया आर्थिक व समाजया घःचा हिलाबोलिसे, काल व देशया अनुसार यथायोग्य परिवर्तन भिक्षु जीवने खनेदया वोगु खँ विनय-पिटक स्वेबले खनेदु । भगवान् या पालाय् न्हापालाक भिक्षुपित चीवर पुनेगु नियम, मनूतेसं बांझ्यातःगु कापत मुंकाः कुचा कुचा हनाः पुनेगु यानातःगु । अथेहे पुनानं च्वंगु । लिपा जीवक धयाम्ह उपासकं निवेदन याःगुया फलस्वरूप (श्रद्धालु) गृहस्थतेसं बीगु चीवर पुने ज्यूगु, दान काय्ज्यूगु शिक्षापद दय्का बिज्यात । थथे न्हापायागु क्रम

हूगुलिं श्रद्धालु उपासकतेसं आपालं चीवर दान बिल । लिपाला चीवर दान बीत भिक्षुपि हे मगाना वन । थथे जूसेलि दान बी धका हःगु चीवर थः— थःमहं तुं लित यं कल । मन विस्मात यात । अनं लिपा चीवर भार काईम्ह भिक्षु छम्ह अलग्ग तया बिल । चीवर भार काईम्ह ला दत, किन्तु चीवर तय्गु थाय् निश्चित मदया उखें थुखें चीवर तल । गुलिं गुलिं चीवर चनावन । गुलिं छुं नल । गुलिं कुमिचां नल । अले चीवर बांलाक बिचायाना तईम्ह भिक्षु छम्ह नियुक्त यात । अनंलिपा चीवर तय्त भण्डार छगू नं दय्का हय्माल । भण्डारे क्रमशः चीवर जायावोवले चीवर इनाकाय् थाकुया वल । भेद जुल, ल्वापु जुल । अकिं चीवर भाजक (=चीवर इना बीम्ह) छम्ह नं दय्के माल । थुगु प्रकारं चीवरछताया बारे हे आपलं आपा शिक्षापद दय्का बिज्याय्माल । न्हापालाक पंशुकूल चीवरया नियम दुगु थासे लिपा उपासकते प्रार्थनां यानाः आर्थिक तत्व पाना वोसेलि बारम्बार शिक्षापद दय्के माःगु आवश्यकता खने दत* । गनं गनंला अवस्थायात ल्वेक शिक्षापद हीके मालावंगु खँ विनय ग्रन्थे थासे थासे खनेदु । यथा 'गण भोजन शिक्षापद' अवस्थानुसार न्हेकोतक नं अनुप्रज्ञप्ति याना बिज्यागु दुः । थथेहे थपाय्सतं ल्वेक शिक्षापद फेरेयाना तःगु नं विनयले खने दु ।

भगवान् बुद्धं न्हापाः दय्का बिज्यागु शिक्षापदानुसार उपसम्पदा (भिक्षु छीगु) याय्त भिक्षुपि भिम्हमाः । छयंगू छपा सिवे अपो दुगु थुजागु लाकां (चपल) न्हाय् मज्यू । हानं बाःछि छकोजक मोलही माः । थुजागु शिक्षापद दय्क दय्कनं छन्हूया दिने

* महावग्ग चीवरक्खन्ध पृ० ३३९-४० ४१

‡ पाचित्तिगण भोजन शिक्षापदे, पृ० ८७, ८८, ८९

महाकच्चायन महास्थविरया शिष्य सोण भिक्षुं,
अवन्ति गामं वयाः, भगवानयाके थथे प्रार्थना
यातः—

“भन्ते ! अवन्ति जनपदे भिक्षुपिं साव म्हा माले
थाकु (नेपाले थें) । उकिं उगु प्रदेशे कम भिक्षुपिसं
उपसम्पदा यायूज्यगु आज्ञा दय्का बिज्याय्माल ।
अवन्ति जनपदे बँ साव छाः (कर्कस) । अकिं छयंगू
बःला आपा दुगु लाकां न्हायूज्यगु नियम दय्का
बिज्याहुँ । अवन्ति जनपदे मनूते न्हिया न्हियं
मोल्लीगु चलन (लंकाय् थें) । उकिं अन जिमितनं
न्हिया न्हियं मोल्लीज्यगु आज्ञा जुया बिज्याय्
माल ।”

थव आवेदनया फलस्वरूप भिक्षुपिं मुंकाः न्हापा
दय्कातःगु शिक्षापद अवन्ति देशयात जक मखु
परन्तु मध्यदेशं पिने फुक्क देशयात नं ज्यूकथं साधा-
रण छांट शिक्षापद फेरे याना बिज्यात । थुलिजक
मखु अवन्तियापिं मनूते छयंगूया पाचा लासाय्
फेर्नीगु चलन । अतएव जिमित नं अथे जीगु याना
बिज्याहुँ धका आवेदन यासँलि अथेहे नियम दय्का
बिज्यात ।

नयेगु त्वनेगु बिषयेनं शाक्यमुनि दय्का बिज्यागु
गोगुले शिक्षापद, नयमखना वोगु बखते (दुर्भिक्ष
समये) भिक्षुपित सुविस्ता ज्वीक थं शिक्षापद बदले
याना बिज्यागु खँ महावग्ग पालि भेसज्जकखन्धे
बाँलाक सोदु^१ ।

आवासे (भिक्षुपिं चवनीगुलेँ) अथवा विहारे
नयगु त्वनेगु तथातयगु, आवासे भोजन थवीगु व
थःम्हं हे भोजन थवीगु ज्या नं भिक्षुपित मजीकातःगु
खः । तर छको राजगृहे दुर्भिक्ष जबले थव शिक्षापद
ब्याक फेरेयाय् माला वन । नय मखना वोबले श्रद्धालु

उपासक उपासिकापिसं भिक्षुपिन्त भिक्षा वनेमोक
जाकि, ध्यो, कस्ति आति माःमाःगु सारदाम (उप-
करण) वी हल । उगु अवस्थाय् मकासे मजिल ।
नयगु त्वनेगु वस्तु आवासे दुने तय्मज्यगु जूया निंति
पिने दलामे ध्याकुं चार्थे जाथाय् छथाय् तल । अले छु
जुल भौचातेसं, छुँतेसं व नय्मखंपिं मनूतेसं खुया यंका
हैरान यात । थुगु हाल भगवानं सिया नय् त्वनेगु
वस्तु आवासे दुने तय्ज्यु थका नियम फेरे याना
बिज्यात । जाकि आदि ला दुने तय् जिल, परन्तु दुने
जाथवी मज्यगुलि पिने तया जा थुल । नय्मखंपिं वया
हय्भूवल । बियां सहगु मखुत, अननं हैरान जुल ।
थव कारणं याना लिपा दुनेहे तया भोजन थवीगु
नियम वने जुल । अनंलि जा थवीपिसं भिक्षुपिन्त
भतीचा जक बियाः थःपिनि जक प्वाः जाय्केगु स्वत ।
थवनं सिया भिक्षुपिसं हे जाथवीज्यु धका आज्ञा जुया
बिज्यात । थुगु प्रकारं सारा विनय पिटके थुजागु
परिवर्तन व सुधारया खँ हे जक आपा खने दु । थथे
समाजया घःचा परिवर्तन जुया वनीगुयात खंका हे
ज्वी भगवान बुद्धं अन्तिम अवस्थाय् आनन्द स्थविर-
यात सःता, “भिक्षुपिनि योसा, इच्छा जूसा सकसियां
अनुमति दुसा चिचीधंगु शिक्षायदत तोता छोसां ज्यु”
धका उजुं दय्का बिज्यागु । थुगु बारे पूज्य अमृता-
नन्द स्थविरया प्रथमसंगायनाया लेख स्वया दिसँ ।

च्चे वंगु निगू प्यंगू खँ थव षष्ठिकरण जूथें च्वं कि
समाज व सामाजिक निखलसिया दथवी गुलि
प्रभाव व सम्बन्ध दु । थवथें हे भी वर्तमान नेपाः व
भिक्षु जीवनया अवस्था नं छुं पाई थें मच्चं । गथे कि
भगवानं कचिगु आहार अथवा जाकि ध्यवा इत्यादि
प्रश्न याय्मते धका शिक्षापद दय्का बिज्यागु दु ।

१ महावग्ग भेसज्जकखन्ध, पृ० २६१

२ “आकंख मानो आनन्द संघो ममच्चयेन खुदंनु खुदक
सिक्खापदानि समूहनेह” — महापरिनिर्वाण सूत्र ।

अथे दु धका गुथायूतक नेपाली समाजं भिक्षु जीव-
नया अनुकूल मिले याय् सै मखु उथायूतक जाकि
ध्यवा इत्यादि ग्रहण याय् मखु धका हाला च्वनां
ज्यूगु मखु । बूगु भोजन दान बीगु नेपायात बान्ही
मज्जनि, दान्हीहे याःसानंला अन अनेक सामाजिक
कलंक पिहांमवैगु खै मखु । बौद्ध धर्मया छम्ह तःधंम्ह
शत्रु जातिभेदयात वियोग याय् फूगु मखुनि । अले
मीसं गय्याना धाइगु छगू याइगु छगू धका जक
धाय् ? याकीपिं ला समाजहे खः । नेपायापिं बौद्धतेके
संकुचित भावना व छिद्र गवेषीता मदया यथायं
विचार व बुद्धि दयाबोलिसे अवश्यमेव नेपालया
सभ्यत्वे प्रतिसंस्कार जुयाः सुं छम्ह व्यक्तिया उपरे
चाहे व मिसा ज्वीमा चाहे मिजं—थःत मयल धका
वयागु स्व-श्रद्धा वा स्व-विचारे प्रतिबन्ध तथा
आधिन्य यानातेगु मनोवृत्ति न्हना वनी धयागु आशा
दु । नेपाःयागु धार्मिक चाला थ्वनं छगू खः कि गुलपाते
जाय्क जाकि तथाः उकी दौने दक्षिणा नं तथा दान
बीगु । थ्व चाला नेपाले दुगुहे, भिक्षुपित बूगु बीगु
चाला समाजे मदुगुलि खः । अकि नेपाली भिक्षुपिसं
उकियात स्वीकार याय् माल । खः अपवाद स्वरूप
सुं विदेशयापिं आगन्तुक भिक्षुपिसं, थःगु देशे बान्हि
मदुगु जूया निंति मकाय्फु, मकाय्माः धका धाय्मं
फु थ्वला ठीकगु हे खँ खः । तर नेपावासीतेसं मका-
इबले अन छगू हलचल नं ज्वीफू । हानं थुकिंयाना
(श्रद्धालु) मनूते मने विस्मात नं ज्वीफू । मन स्यन
धाय्मं पुण्यया थासे अपुण्य च्वनी । पुण्य धयागु

चित्तया निर्मलता खः । चित्तया निर्मलता, बिना
श्रद्धाया वः मकाय्कं ज्वीमखु, वः जक कयां मगाः
ज्याहे याये फय्केमाः ।

भिक्षा बनेबलेनं बूगु जाहे दान बीगु चलन बुद्ध
कालेनिसं दुगुखः । थौंतेक नं बर्मा, स्याम, लंका,
काम्बोदिया, चट्टग्रामादि देशे अथेहे चलन दनि ।
तर मीथाय् देशे थथे याय् अपू ज्वी मखु । खःला आः
कालिम्पोंगे चलन जुया वल । बौद्ध समाजयात
मलोगु जाति भेदया रीति-तिथि तस्सकं चीका च्वंपिं
जूयानिति १९४८ साले पूज्य नारद महास्थविरं,
नेपाले नं भिक्षु जीवनयात अनुकूलगु बौद्ध प्रथा—
बूगु दान बीगु—दय्के धका छन्हू आनन्द कुटी
उपासकत मुंका धया विज्यात । बबेलस अन
निम्ह स्वम्ह जक उपासकपिं माने जुल । आपलं याना
मानेमजूपिं जुल । गुलिसिनं ला थथेनं घाल कि भन्ते
जा दान काल धाःसा जिपिं आनन्दकुटीनं वयेमखु ।
थ्व खँ जिके आतकं भल भल लुमंनी । अतएव वस-
पोलं आपासिया असहयोग व भतिचासिया सहयोग
खना व विषय तोता विज्याना थौंरुन्हेया समाज हे
बहुजनवादी खः । समाजं भिक्षु जीवनयात गुलि
त्यवा बिया च्वन उलिहे भिक्षु जीवनं नं समाजयात
पलेसा बिया च्वंगुदु—तर थःगु सिमानाय् च्वना ।
सिमाना पुला ज्या सनेगुला सुयातनं उचित मजू ।
खाशयाना नेपाः समाजया बाम्हसिना च्वंम्ह मातृभाषा
यात पुनरुत्थान याना कयंगुहे सुनां ?—थ्वला नुगः-
मस्यासे धाइपिसं हे जक धाय्फै ।

तृतीय संगीति ॥

भिक्षु अमृतानन्द

(गतांकं लयं दुगु)

अशोक व निग्रोध श्रामणेरे

छन्दु अशोक जजुं मन्त्रीपित थःथःपिनि साधु फकीरत मध्ये तः तः धंपि साधु महात्मा पित सःता हति धका धाल। इमिसं पासण्डादि ब्राह्मण तपस्वी तयत सःता हल जुजुं इमित थःत थःत योग्यगु आसने च्वना बिज्याहुं धका दिवेदनयात। इपि गुलि बांलागु खाटाय फेतुत, गुलि सिपुती फेतुत। थुमि आचरण खनेवहे अशोक जुजुं “थुमिके छुं सारगु दुख्वा मवो” धकं भालपाः तदनुसार भोजन याकाः बिदा बिया छुत। अशोक जुजुं थुगु प्रकारं अनेक साधु सन्ततेत सःता सःता धर्मया गवेषण व चर्चायात।

छन्दु राजप्रासादे तःपागु भयाले च्वना च्वंम्ह अशोक जुजुं दरबार न्ह्योत वना च्वंम्ह हिसिवा दुन्ह, मचाचाम्ह जूसां मचा पह मदुम्ह, लाहा तुति मिखा चंचल मदुम्ह, अत्यन्त इन्द्रिय संयमि दुम्ह, धाथें भिक्षुया स्वभाव दुम्ह, जन्म न्हेदेंति जक दुम्हजूसं गम्भीर स्वभाव दुम्ह, हस्तिलीलां भिक्षा फवं वना च्वंम्ह निग्रोध श्रामणेरे खन। खनेवं मानो च्म्वकं सालाकाय थें जुजु या चित्त निग्रोध श्रामणेरे बाहिरिक आचारशीलं साला काल। श्रामणेरेया गमन लीला खने मात्रं जुजुं थथे मती लकीकलकि थवसपोल भद्र मुखी श्रमण याके अवश्यनं सारगु धर्म ज्ञान दुज्जी। नत्र थपीचा धिकम्ह मचा थुलि गम्भीर थुलि संयमितेन्द्रिय जुयाः ज्वी फैला !* जुजु निग्रोध श्रामणेरे या आचरणे अति प्रसन्न जुल। तथा श्रामणेरे खंसां निसें जुजुया चित्ते छगू अद्भुत स्नेहनं उत्पन्न जुल।

यद्यपि छुं ग्रन्थेसं अशोक जुजुया बैसया बारे छुं

खं प्रकाशन याना तःगु खने मदु। तथापि वसपोलया चिन्त नादि। स्वभाव स्वयाः भीसं अनुमान याय्फुकि थव्वेलस अशोक जुजु छुं मखुसां मध्य बैसयाम्ह जुल ज्वी। निग्रोध श्रामणेरे खनेवं जुजुया चित्त छाया अपाय्च वसपोलया पाखे आकर्षित जुल ज्वी धयागु बारे भीसं थथे धाय्फुकि जुजु धयापि विशेष कौटुहलिक ज्वीयो अकिं अपिचाधिकःम्ह श्रामणेरे खनेवं वसपोलया चित्त उखेपाखे आकर्षित जुल ज्वी। जुजु ला छु न्ह्याम्ह नं आकर्षित ज्वीफु। धर्मशास्त्रानुसार बिचाः याना स्वेबले, पूर्व जन्मे नं सम्बन्ध दुम्ह हानं थुगु जन्मेनं सम्मुख जुल धाय्वं मने अकस्मात स्नेह उत्पन्न ज्वीगु खं त्रिपिटके अनेक निदर्शन दु। निग्रोध श्रामणेरेया बारे नं थुजागु खं मुक्तजूगु मखु। पूर्व जन्मया खं न्ह्याथे हे जूसां वर्तमान् खं लुमंका स्वेबले हे नं अशोकया मने स्नेह उत्पन्न ज्वीत छुनंछु कारण दु। यथा :—

बिन्दुसार जुजु स्वर्गवास ज्वीधुंसेलि अशोक जुजुं राज्यया लागो थःपिनि ग्वीगुम्ह दाजु किजापित स्याःगु खं पाठक-पाठिकापिसं मस्यगु मखु। अशोकं दाजुकिजापि हत्या याःगु बखते सुमन राजकुमारया जहान, सुमना धयाम्ह रानीया प्वाठे दुगु जुयाच्वन। अकिं व रानी उखुनुया हे रात्री थःगु प्राण रक्षा-याय्या लागो गुप्त भेष कयाः नगरं प्याहांवनाः, छम्ह चण्डालया आवारे बर्माक्वे च्वना जीविकायात। लिपा सुमना रानीयात पुत्र जन्म जुल।

* अयं जनो सब्बोपि विक्खित्तचित्तो भन्तमिग पटिभागो, अयं पन दारको अविकिखत्तो अति विय आलोकित विलोकिंत सोमति। अद्धा एतस्स भन्तरे लोकुत्तर धम्मो विस्सतीति [समन्त पासादिका, पृ० २६]

बर्मायात पालिभाषाय् 'निम्रोध' धाः । निम्रोध सिमा
स्वे भूम्ह मचा जूयानिति व कुमारयात 'निक्रोध'
धाल । क्रमशः मचा न्हेदं कयन ।

छन्हू महा वरुण धयाम्ह अरहत् महास्थविर छम्ह
स्यां निम्रोध कुमारया, पुण्य संस्कार खनाः, 'श्व मचा-
यात प्रव्रजित यात धाःसा शासनया महत् सेवा ज्वी'
धकं भालपाः सुमना रानीयात धयाः न्हेदं दुम्ह निम्रोध
राजकुमारयात थःम्हं भालाकयाः श्रामणेर यात ।
निम्रोध कुमार, श्रामणेर जुजुनु हे आश्रव क्षयजुयाः
अरहत् जुल ।

छन्हू निम्रोध श्रामणेर गुरुपिन्त याय्माःगु सेवा-
दहल याय् धुंका, मांम्ह च्वना च्वंथाय् वनेगु विचार
यानाः बांलाक चीवरं पुनाः विहारं पिहां वन ।
मांम्हसिथाय् वनेत धाःसा नगरया दक्षिण ध्वाखां
द्वाहां वनाः दरबारया न्होने न्होने नगरया पश्चिप-
ध्वाखां पिहां वनेमाःगु जुल । थथ वना च्वंगु समये
अशोक जुजु वसपोल श्रामणेरयात खंन ।

अतः निम्रोध श्रामणेर अशोक जुजुया काय्चा
जुल । न्हापायागु जन्मे नं थुपिं दाजु किजा जुया-
च्वंगु खं सारत्थदीपनी* कस्ति बंजालया खं सीदु ।
इत्यादि कारणं अशोकया मने श्रामणेर खनेवं स्नेह
उत्पन्न जुल । अकिं धाःगु :—

“पुण्ण्वेव सन्निवासेन पचुप्पन्न हितेन वा ।

एवं तं जायते पेमं उप्पलं व यथोदके ॥”

अशोकया बौद्ध धर्मे दीक्षा

अले जुजुं तुरन्त श्रामणेरयात दरबारे व्वना
हति धयाः दूत छत्त । याकनं वोगु मखना हथाय्
चाया जुजुं निक स्वक्तकं दूत छत्त । श्रामणेरजु,
जुजुं सःतल धका हथाय्-मथाय् चाया मंसे थःगु
मिछुलीलां हे वन । दरबारे दुने थ्यंसेलि श्रामणेर
जुयात जुजुं 'छपित लोगु आसने फेतुना बिज्याहुं'

* पृ० १०८; महावंशेनं ५।५१-६३

धाल । श्रामणेरजु, थःम्हं हनेमाःपिं मेपिं सुं मखना
सरासर निर्भीत जुयाः जुजुया तुयूगु छत्रं कीकातःगु
सिंहासने वन । थःगु ल्हाती च्वंगु पात्र जुजुयात बी
पहः कयन । जुजुं काल । श्रामणेरजु राजसिंहासनया
न्होनेपाखे वंबले हे अशोक जुजुं, “थौं श्वसपोल
श्रामणेर श्व छेया मालिक ज्वीतिनि*’ धका मती
तल । श्रामणेर नं जुजुयाल्हाती पात्र बियाः सुशो-
भित मानगु लीलां राजसिंहासने फेतुत । जुजुं श्राम-
णेरयात थःगुयालागी, तयार यानातःगु विविध व्यञ्जन
सहित प्रणीत भोजन भपिकल । श्रामणेरं मात्राद्धि
भोजन भपाबिज्यात । भोजन कार्य्य सिधःसेलि जुजुं
श्रामणेरयात थथे निवेदन यात :—

“भन्ते ! छलपोलं शास्तानं बियातःगु उपदेश
स्यूला ?”

“आंशिकरूपं सिया महाराज !”

“अथेजूसा जितः उजुं दयका बिज्याहुं ।”

“ज्यू महाराज !” धयाः श्रामणेरजुं जुजुयात
त्वेक धम्मपद अप्रमाद वर्गे च्वंगु प्रथम सिलः*व्वना
अनुमोदन धर्मोपदेशयात । “अप्रमादी ज्वीगु हे
निर्वाणया मार्ग खः, प्रमादी ज्वीगुहे मृत्युया मार्ग
खः” धयागु सिलःया प्रथम पदया अर्थ न्यनेवं हे
अशोक जुजुं श्रामणेरजु यात, “थुल भन्ते ! कचाय्
का बिज्याहुं” धका धाल । अनुमोदन धर्मोपदेश
न्यने धुंसेलि जुजुं थथे धाल :—

“भन्ते ! छपिन्त जिं थनिनिसं च्याच्याभाग
भोजन चढे याये ।”

“अथेजूसा महाराज ! श्व भोजन जिं उपध्याय
यात चढेयाये ।”

* “तस्मिं पलंकमासन्ने रजा इति विचिन्तयि ।

‘अज्जायं सामणेरो मे घरे हेसति सामिको’ ॥”

—[महावंश ५।६६; समन्तपासादिका, पृ० २७]

* सिलः नं० २१

“उपाध्याय धयाम्ह सु खः भन्ते ?”

तद्धंगु बा चिकिधंगु दोष खनाः न्वाइम्ह, धाइम्ह सित उपाध्याय धाई महाराज !”

“साधु ! भन्ते, मेगु च्याभाग भोजन चढेयाये ।”

“महाराज ! थ्व भोजन जि आचार्ययात चढेयाये ।”

“भन्ते ! सु खः आचार्य धयाम्ह ?”

“भन्ते गुम्हस्यां थ्व शासने जितः सय्के-सीके माःगु सेनाकनाः, ‘थथे याय्गु अथे याय्गु’ धका आचार विद्या सेना बिल, वसपोल जिम्ह आचार्य खः ।”

“साधु !, भन्ते मेगु च्याभाग भोजन चढेयाये ”

महाराज ! थ्व भोजन जि संघयात चढेयाये

“भन्ते ! संघ धयापि सुखः ?”

“महाराज ! गुपिनि कारणं जिम्ह आचार्य उपाध्याय पिनि व जिगु प्रब्रज्या तथा उपसम्पदा’ जुल, उपि तथागतया श्रावक भिक्षुपि ‘संघ’ खः ।”

श्रामणेरया खँ न्यना जुजु साब खुशि जुल । जुजु हानं मेगु नं च्याभाग भोजन चढेयात । श्रामणेरजुं थुकियात स्वीकार यात । सतिखुनु निग्रोध श्रामणेर सहित स्वीनिम्ह (३२) भिक्षुपि वयाः राजदरबारे भोजन यात ।

थुगुप्रकारं निग्रोध श्रामणेरं सपरिवार अशोक जुजुयात बौद्धधर्म दीक्षित यानाः, त्रिशरण सहित पञ्चशील बियाः, बुद्ध, धर्म तथा संघया प्रति पृथग्जन

अचल श्रद्धा दुम्ह उपासक यात । थ्व समय जुजुयात राज्याभिषेक प्राप्त जुया स्वदँ फुना प्यदँ (४) क्यंगु जुल ।

अशोक जुजुं प्रकटरूपं बौद्ध धर्म ग्रहण यानाः धार्थ्येयाम्ह बुद्धोपासक जुसँलि हानं छक्क मगधराज्ये भिक्षुपिनि प्रचार बढे जुल । विशेषयाना थेरवादी शासन शक्तिसम्पन्न जुल । जनता नं क्रमशः बुद्ध धर्म दीक्षित जुल । पाटलिपुत्रे सलंसः दोलंदो भिक्षुपिनि केन्द्र स्थापित जुल । निग्रोध श्रामणेरया कारणं अशोक जुजुया श्रद्धा दिन-पर-दिन बढे जुयावं लिसे, राजदरबारे भोजन याइपि भिक्षुसंघपिनि संख्या नं बढे जुल । न्हापा बिन्दुसार जुजुया पालाय् बियातःगु खवीदोल (६००००) ब्राह्मण पासण्डपिनि नित्य दान आः खवीदोल भिक्षुपित जूवन । अभिषिक्त जुयाः स्वदँ (३) तक जक अशोक जुजुं बुद्धशासनं पिने दान-प्रदानं यात । प्यदँ (४) दुबलेसं निसे बुद्धशासने दान-प्रदान यात^१ । (क्रमशः)

१ ख, लेखुकया धम्मपदट्टकथा, बोधिनी पृ० १३

२ “पिता सट्ठीसहस्रानि ब्राह्मणे ब्रह्मपक्खिके ।

भोजेसि सोपि तेयेव तीणि वस्सानि भोजये ॥”

—[महावंश, ५।३६]

राजा किर अभिसेकं पापुणित्वा तीनीयेव संवच्छरानि बाहिरकं पासण्डं परिगण्हि, चतुस्थे संवच्छरे बुद्धसासने पसीदि ।—

[समन्तपासादिका, पृ० २५]

पत्रिकायात दान—

ले ले पत्ति “धर्मोदय” पत्रिकायात ग्वालि याना दीपि पत्रिकाया हितचिन्तक सज्जनपिसं थुगुसी थथे दान/बिया दीगुदु—

श्री साहु हर्षरत्न तुलाधर १०।—

श्री साहु सिद्धिबहादुर मानंधर ३।—

श्री साहु द्रव्यरत्न तुलाधर (निलायात) २०।—

स/भायात दान—

श्रीमती हेरामाया २।१२—

सुगत उपासक (सदस्यरुहापां) ५।—

स्वसापासा

१०७०

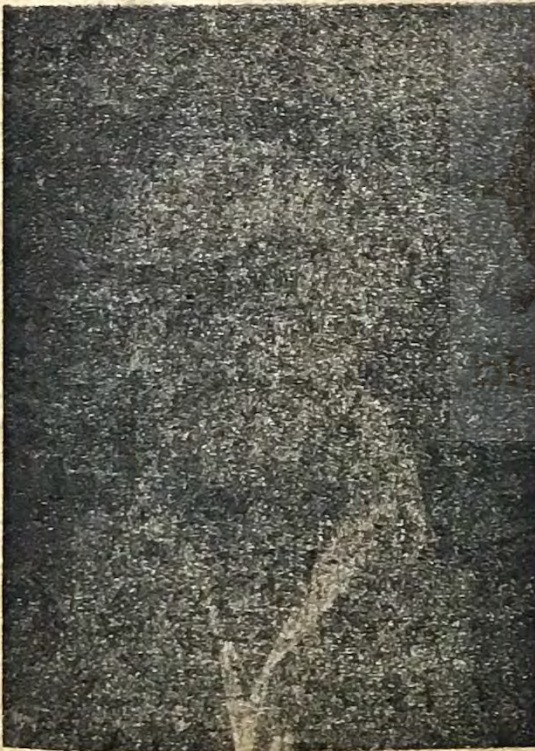
छु जुल हां—

१०००

“उमंग”

थिक्किं छता: घडि नं थाना हया च्वन, त्वां: त्वां:... त्वां:... की क्वो छम्ह धका हा:स मदु, शान्त छको-निको दुवाते च्वं:च्वंपि खीचात खोया हैगु हू: हू: हू:..., वनं भचा जायका ताय् मदया वनीगु हानं शान्त सुनसान तुं ज्वीगु। उखुनु-उखुनु सा उषादेवी या मज्जां छन्हयो चाय् धुंकल ज्वी। थौं ला फाता-फाता जक पुला न्हयोला वेक्ये फुगू हे मखु। छको निको भुनु-भुनु हाला नं हैगु। वयागु न्हिला-च्वंगु रुवा सोये भले सीके फु कि वया मने उथल पुथल जुया च्वन धका। ऊहूँ न्ह्यो नं मवनिका

लेखक

धका उषादेवी उख्ये: मू पुला हानं मनं मनं खलहात “ईमि स्कूले छय् मयोसा मछ्ये का, वने मते धासा वने हे मखुनि, उखुनु नं गपाय्सकं हा:गु इमि न्ह्योने हे हाले मा धैगु दुला, जित जक आवंलि थथे पासापि हय् मत्ये ईमी थाय् नं वने मत्ये धासा गागुली अपाय् सकं हाले मागुहे मखु, जि छु इमिसं धागु खं मन्यो

लाकि, जिला रुवाहे ह्याऊस्ये च्वनका, छु धैगु जक बानि मस्यु। आला जि थज्यागु नक्सं ज्वीका ला स्कूले नं वने हे मखुत, स्कूले वनेगु भचा लिबासां हा:लीगु, वयेगु भचा लीबासां हा:लीगु, थथे न्हि-न्हि ज्वीका जिला मयोका, गुली स:ह याय्गु, छको भसका तल। हानं सोरे स्कूले वन धाय् स्येनी हूँ, अले छाय् छया त:गु ले, जिला थथे कच्कच ज्वीका वने हे मखुका, कन्हे नं मां हासा स्कूले वने हे मखु” बल्ल छगु निर्णय याना उषादेवि या याऊ:क न्ह्यो वे कल।

उषा या अब् यात ज्ञानमैजुं धया च्वन “गय् च्वं भी म्हा:य्, करपि थैला? गुलि ग्यानि, छको धाय् व गा, उखुनु नं पासापि नाप ज्वी मत्य धका धया आ वनं मवं, जिला छित धया हे च्वना, “लक्ष्मी थं जाम्ह का” उषा या अबुं नं थ: जहान म्हे सिगु खं या छुं लिस: मबिस्य मुसु मुसु जक कया पिहां वन। भात:म्ह जक न्हिला वने वं ला ज्ञानमैजु या म्बोल...”, वं मया:-सा म्हाय् मचा छुं हे सैगु सीईगु मखु, वं लहाति कागुलि थौं उषादेवी धाथे हे देबीजुलका, फुर्कं जि याना हे धैगु जक मत्ती वंका ज्ञानमैजु या लय्-लय् ताया च्वन। छको निको उषा या रुवा खीऊंस्ये च्वंका च्वनि भले ज्ञानमैजु या नुगले छगु थुस्स मिथें च्वना वैगु, उखुनु नं पासा पिनि न्होनेहागुलि उषा या रुवा खीऊंस्ये च्वंगुलि वं छको ला मफतय् हालागु धैथें मत्ती वय्क्य धुंकुगू, हानं छु जि मखुगु धयागु ला, अथे पासापि नाप आपा बुला जुल धाय् स्येनि, ज्वी मते धका वयात भिक्खेगु लागी हे धयागु ख: धका मन फरके याना ज्वत। उषा या नुगले बुलू: मी च्याना वया च्वंगु ज्ञानमैजुं विचा याय मफुत।

थौं जांच धागु खं ला मै, याकनं जा नया स्कूले हूँ। आख व्वोना च्वम्ह उषां मां म्हेसिगु खं या छुं

जवाफ मबिस्से खाता सं किताब भ्वाक्क तथा सरासर
क्वाहां वन । थौं उषा यागु व्यवहारं याना ज्ञानमैजु
या मने भचा तुस्स मिं थें मिन, छुं मघास्से भुटू पाख्ये
सरासर वन । जा नया च्वम्ह उषा था छु मत्ति वन
थें मस्यु भचा बाकि दुगू जा यात अथें हे तोता सरा-
सर दना वन । निगाचा जा नया वंसा जीहे ज्यू,
छाय वां छ्वय मागु धका, ज्ञानमैजुं धाल । नय् मयो,
चिकीचा: हाकगु जवाफ बिचा उषा वन ।

नय् मयो-नय् मयो-नय् मयो धैगु शब्द जक
न्होने च्वं वया ज्ञानमैजु यात थौं छुं हे ज्या याक्य
मबिल, वं गुलि बिचा यात उषां छु हे धागु दु धका
“नय् मयो” जक धालं जि नं गज्याम्ह ल्या: चौपलख
का हानं वहे खं न्होने च्वं वैगु मने उथल पुथल
ज्वीगु अले मने अनेक प्रश्न च्वं वैगु थौं ला ज्ञानमैजुं
न्हाक्को बिचा याय् मखु धासां जीहे मज्यू घरघरी वं
बिचा याना च्वन छु उषा यात—आख: ज्वोका तयागु
ठिक मनल ला, कि जि वयात कड़ा याना तयागु
ठिक मनल ला, जिला छुहे याना गु दु धका, वयात हे
भिकीगु निम्ती मखा, नतर जित ला छु” । थ्वहे तर्क
बितर्के ला लां घडीं ठिक चार बजे यागु स: थाना
हल । ज्ञानमैजु या ला भसंक वन, अहो जा थूईगु इ:
ज्वी धुंकलका धका जुरुक दना लें छको सोल वया
भस्स: लुमना वल उषा मव:नि । अले छु काचा—
काचां मैचा (भ्वातिनी) यात स: ता, न्येना सोल
द्वार्हा मवनि ला ? मभानि । म्वाल हुं धका छोया थ:
भ्यालं सोया च्वन, सुं छम्ह खन कि उषा ला धैथें
च्वनिगु, न्होने बल कि निरास ज्वीगु । स्व स्वं मीखा
हे त्यानु चाय् धुंकल, अँ: उषा वगु हे मखु । घडी
थ:गु गति अनुसार छ बजे यागु नं शुचना बिचा वने
धुंकल, उषा धासा खने दुगु मखुनि, समय वं लिस्स
ज्ञानमैजु या खा हिबुला थें ह्याउस्य च्वना वल । उषा
गन वन ? थ्व हे प्रश्न ज्ञानमैजु यात उथळ पुथळ

याना तल । बिचा याना च्वन “जाँव न्यु न्यु” मुर्जा
ला जुया मच्चंला, अँ: उषा अपासकं कमजोर म्ह
मखु, उकिसं न्हाबलें पास हे ज्वीका च्वम्ह ख:, पासा
पिं थाय् जक वना च्वन ला अँ: थ्वनं ज्वी मखु,
जिक्ये मन्योकं ला वनि हे मखु, अले गन वन ले ?
थन थन धायव ज्ञानमैजुं बिचा याय् मफैगु । छु उषा
सु नापं ... थ्व ला वं याईहे मखु, जिक्ये बिस्वास
दु” । पक्का स्कुले हे दै धैगु निर्णय याना सरासर काहां
वया हानं कोथा: पतिं छको बांलाक स्वया, अले
मैचीत धाल, स्व वेक: भासा जि थर्थे वै धका धा
न्हें धया प्याहां वन ।

स्कूल या माष्टर तय्सं वला जांच सिधय् साथं
हे वने धुंकल, मदु धैगु जवाफ नेना ज्ञानमैजु ल्याहां
वल । लें व वं ज्ञानमैजु या वया पासा पिंथाय् जक
वना मच्चं ला धैगु मति तथा उषा या पासा पिनीगु
छयें वना न्यो वन, अनं नं थन मदु, थन ला मव:
धैगु जक लिस:कया ल्याहां वल । आ छुया पत्या:
मया धयां हे मजील “उषा पक्का सु नापं....” छयें
वया क्वथाय् गोतुला ज्ञानमैजु खोया च्वन । उषा
या अबु नं छयें द्वाहां वल, थ: जहानम्ह सुकु—सुकु
खोया च्वंगु खना न्यन “छ जुल ?” । “... ..”
छाय् छ जुल धया हानं उषा या अबुं नेन । उषा स्कुले
वंम्ह आतकं द्वाहां मवनी धका ज्ञानमैजु भन त: त:—
सकं खोळ । गनं वया पासा पिंथाय् वना च्वन
ज्वीका भचा वैगु लिबात धका खवये माला, दिलासा
यागु स: पिकया धाल । मख् धया छि । छाय ? दक-
भनं माला वे धुन उषा गनं हे मदु । हं गनं हे मदु,
अले गन वन ले ? वहेला छित धाय् तेनागु जि ला
दकमनं माला वे धुन गनं हे मदु, थानाय् हे छको
उजुर या: भाय् मालिछा छि ! धया, थ: भात म्हे
सिगु खा स्वत । ज्यू जि थर्थे हे थानाय् वना उजुर
याना वे, सुयातं धाय् मते नि, धका हडबडे जुया

प्याहां वन । ज्ञानमैजु या मन च्वंगु मखु हानं लासा
सं भव सुना खल ।

ठिक बहःनिःसीया ६ बजे नं जुल, मिसा छम्ह
सैं सैं वेक भाता-भाता वया लुंखा या न्होने थप्प
दितः । छचाखेरं छको स्वया तीई जक खापा सं कल ।
सुं नं मव । हानं खापा संका च्वय स्वत । दुनें खापा
खंमहे सिया म्हुती ओ छको जक प्याहां वल, पिने

याम्ह मिसां म्हुतूई लहा तया धाल हाले मत्पे, मां गन
दु, छुयाय् थौं जांच सिधय् सार्थ पासा पिसं सिनेमा
बोना यंकल, मां याक्ये नेना वय् धयां हेः छ्वया
महः मां या धन्दा कया च्वनि धयां हे मज्यू, मां
पिनि जा नय् धुंकल ला ? कःछि ! छि मक्काया मां
याहं मां या “छु जुल हां” धया हत्तर पत्तरं
उषादेबी तले थाहां वन ।

अपि सु ?

श्री भगवती प्रसाद

न्यंक दया च्वन दकभनं अपि
तमया नापं—नापं वःपि,
विशाल ह्योले चिच्चाः दंपि
यच्चुसे च्वना ज्वाल थिना च्वं । १
गगन-मन्दिरे श्री शशधरया
भक्ति काय्का मोमो याना
हाया रानी गन दै अन हे
कस्तिहा भुना च्वनि थें च्वन न्हां । ३

अन्धकारया किचलं खयवं
खंक्च मफैमू छुं पदार्थ नं
खने दया वै गय् व, अपि ला
मतं मस्वःसां उज्ज्वल ज्वीक ? २
प्रभात जूलिस्थ छम्ह निम्ह यायां
ल्वीक्य मफय्क सुला वयि छाया थें
छुं याइ धका ग्याःगु जकं ला,
स्वय् हे यैपुक भःभः धाःपि । ४

आधुनिक युगे विरक्त त्यागी-भावया छुं मूमहु—

भिक्षु अनिरुद्ध

सरस्वती धैह्य १८, दँति दुम्ह आई० ए० पासयाय्
धुंकुह विहारि यूवक छह व मिष्टर बी धैह्य अंग्रेजी
छुं टाईतल् पास याना तःगु मदुसानं अंग्रेजि भाषं
बांलाक च्वे वने पुह्य २० दँति दुह्य सिंगापुर याह्य
नव यूवक छह थुपि निह्य लाव-लुसि समानं अत्यन्त
मिले चले जूपि त्वाय्-पासा जुया च्वन । चिनिया
यूवक सिंगापुरे छह धनाध्यह्यस्या पुत्र रत्न खः ।
वया दा ुपि तःतः धंगु व्यापार यागु ज्या याना च्वपि
आतकं अन दनि । मिष्टर बी छह धना ध्यम्ह साहु-
महाजनया पुत्र खः सां तबि निस्सारगु धन-दोलतस

वया छुं स्पृहा मदु । सचां निस्से भव-भोग नाप
विरक्त त्यागि शीलगु स्वभाव दुम्ह जुया च्वन ।
उकिया निम्ति विश्वयात छगू मात्र शान्ति बी फुगु
बौद्ध धर्म वया बांलाकहे अध्ययन याय्गु तीव्रगु
इच्छादु । बौद्ध साहित्य अध्ययन याय्या निम्ति व
सारनाथे महाबोवि सोसाईटी थ्यंकः वल । अनहे सर
स्वती नाप वया मुठभेद जुल । सर स्वतिनं अज्यागुहे
विरक्त—त्यागो शीलम्ह जूया निम्ति वनाप तःसंतहे
हेम खेमदत्त ।

छन्हुया दिने निम्हस्या परस्पर थः थःगु विरक्तगु

स्वभावदुगु चित्तया अनुसारं सलहाजुल। थ्व अनित्यगु-सार मदुगु संसारे भीषिनिह्म थुगु प्रकारं च्वः च्वः मदयक भटके जक जुया च्वनेगुला ? भगवान गौतम बुद्धं पैले प्रथम न्हापां मङ्गल धर्मो पदेश याना बिज्यागु ऋषि पत्तन=मृगदाबने भीत शान्ति प्राप्ति ज्जीला धकावया थ्व सभा सोसाईदि यागु जंजाले भीषिनिह्म क्यनीन। मुक्तियागु लँ माःजूपि भीत थ्व सभा सोसाईदि इत्यादि छुयायूत ? दार्जिलिङ्ग पाखुर अत्यन्त बां बां लागु तः तः धंगु हिमाल यागु जङ्गल दु धाःगु न्यना। भीषि निह्म कन्हे हे वँना तपस्या याना मुक्ति लाभयाना काः वँनेनु। न्हापा २ नंला ऋषिमुनिपि जङ्गले च्वना फल मूल आःहार याना तपस्या चर्यायू च्वना तरे जुया वँन। आः भीनं अथेहे शरीरं दुःख कष्ट सिया अथे मयायू कं मुक्ति यागु लँ ल्हीका कायू फैथें मच्चन। थन च्वना आखः जक च्वनां छु लाभ ज्जी ? भीत माःछिला भीसं सयूका सीका कया तयू धुंगु दहेदु। थथेहे मयायू कं भीसं थ्व भव दुःखं मुक्त जुया निर्वाण साक्षात कार याना कायू फैथें मच्चं। धका निह्मस्या परस्परः दृढ निश्चय याना कन्हे खुन्दुहे अन वँनेगु कोछित। लँ खर्चया लागी सरस्वती याके दांछि दांहे मदुसां तबि, चिनिया याके निह्मसित सारनाथं दार्जिलिङ्ग थ्यंकेत गाछि जक दां दुगु जुया च्वन।

कन्हे खुन्दु निह्म रेले गल। मणि हारि घाट छित। बडा लाईन छोटा लाईने सरे ज़ुल। सिलगुरि थ्यनेव टेक्सी च्वना वँनेत दां मगाः गुलि। बःसे च्ववँन। खासाङ्ग पुला वँना सल्लामा यागु स्वेहे योया पुस्य च्वंगु घन घोरगु जंगल सुरु जुया वेव द्राईवर यात बस् दिका ब्यु जिपि काहाँ वँने त्यल धाल। द्राईवर इपि विदेशि मन्हूत थुथायू गां—बस्ति मदुगु इमिसं मस्यू गुलि क्वाहाँ वँनेत संगु ज्जी, धका मत्तो तया इमिगु उपरे करुणा तया, थन बस्ति मदुथायू

गयू याना दिकेगु भचा आस्थ, भतीचा उखे थ्यनेव बस्ति थ्यनी अन दिकाबी धका धाल। सर स्वति “छंत बस्ति दुमदु—या वास्ता छायू जिमिसं दिकाब्यु धाः थायू याकनं दिकाबी मज्यूला” ? धका हकल। बेचारा द्राईवर इमित भन लाःगु खँ धालं अःखः जुया वन। इमिगु हृदये च्वंगु बिरक्त त्यागि जुया च्वंगु स्वभाव मोटर जक चलेयाना ज्जीह्म व द्राईवर याके छु झांदै। आखिरे बेचारा द्राईवर विवश जुया जंगलया बिचे हे बस् दिका बिल। इपि निह्म थःथः गु सूट्केश, कम्बल, ओवर कोट इत्यादि सामान कया बसं क्वाहाँ बल। बसे च्वपि, मेमेपि मन्हूत अत्यन्त आश्रय चाया इपि निह्म सित सकस्यां पुलु पुलं स्वया च्वन। न्हापां तुहे द्राईवर यात हका तःगुलि सुं छम्ह स्यातं छुं प्रश्न—यायू छ्वाःगु मखु। इमिसं व छुकि यातं हे पर्वा मतस्य सरासर बःसं क्वाहाँ वँन। मोटर इमित अन तोता वँने धुं स्येलि इपिनिह्मस्या सलहा ज़ुल। भीसं आः थ्व सूट्केश इत्यादि जंगले वँना वँना च्वना च्वना थायू कोबुया ज्जीफै मखु। सुं छम्ह अत्यन्त गरीबम्ह मन्हू स्वया बिया थकेनु धका उखें थुखें सुंदुला धका स्वः बले जंगले सिकाः वया च्वम्ह भ्वाथःगु लनं फिना च्वम्ह तापाक याने बुद्धि छम्ह खन। इमिसं व बुद्धियात याने च्वना लहाभाय याना सःतल। बुद्धि थुपि ल्यायम्ह-गुण्डा-लुटेरात ज्जी जि सिमिया कमाय याना तयागु निग प्यंग ब्यबानं लाका कायूत सःतुगु ज्जीमाधका मत्तीतया इमिसं सःतुलिस्य भं भं तापक बिस्युं वँन। कमं हे मदुम्ह सित भीसं जक बी धयां गबले जी। म्वाल आः सुया भाग्य दै वं काई धका सूट्केश छःगव कम्मल निपु अनहे लँया सिथेसंतुं तोता थकल। मेगु थर्म ज्वना वँने फुगु ओवर कोट रुवाः ह्वोगु रुमाल व सालुगु गानिपु जक ज्वना निह्म जंगले द्वाहाँ वँन। निह्मचित चाति नानावेक, कँठ कयूक उखें थखें भटके जुया जुल।

सुर्यदेव पश्चिम पाखे धल्के जुजुं संध्या यागु ह्याऊंगु
कीरण दुरु थें तेस्य च्वंगु च्वापु गुंया च्वकाय् कःबले,
व प्राकृतिक चारुत्व यागु सुन्दर दृश्यं इपि सिम्हेसिगु
हृदय आकर्षित यात । हुं कनखल आहाःक्या बांलागु
संभा काती यागु मन मोहकगु दृश्य । सारनाथे जक
भी कुरे जुया च्वं च्वंगु जूसा भीसं थथि ज्यागु च्वापु
गुई लुं पानातःगु थें च्वंगु अमूल्यगु दृश्य स्वे खनीला?
धका बयान यायां न्हापाजुतल्ले इपि निम्हस्यां मन
अतिकनं रवांहल । जब लः त्वने प्याचा ल कठु गँना
बल न्हाथाय् स्वः वंसां भरना, लधः व्याकं सुक्खा जुया
च्वन । थुगु प्रकारं इपि निम्ह निगूघंटाति लः यागु
तीव्र तृष्णा सहयाना लः मामां बल बल्लं छगू लः दुगु
भरनाया क्वे थं कः वँन । प्वाजाय्क लः त्वना भचा
विश्राम नं यात । अले भचा जायका नयनं पित्याना
बल । जंगले गनं फल-मूल यागु सिमा दैला धका माः
जुलं अपाय् मछि धंगु महावने कःबसि मा छमाहे
ल्वीका काय् मफुत । न्हापा २ यापि ऋषि मुनिपिजंगले
च्वना फल-मूल आहार याना तपश्चर्य याना च्वन
धका ग्रन्थे च्वयातःगु खँ खः मखु भीसं प्रत्यक्ष हे
अनुभव याना स्वे धुन ।

सुर्घो अस्त जुया वन । छचाखेरं भयानकगु जंगले
भयानकगु अन्धकारया साम्राज्य जुल । बेचारा
संसारिक ऐस्वर्य-भोगसुखं विरक्त जुया च्वंपि यूवकत
निहा अज्यागु घन घोरगु जंगले छमा तःमागु
सिमाववे चिनिया यागु ओबर कोट लाया मने धुँ,
भालु वै धैगु त्रास दःसानं अनसंतुं ग्वतुल । निर्हास्तक
अज्यागु घनघोरगु जङ्गले उखें थुखें भटके जुयावःगु
ठकावतं याना याकनं हे न्ह्योवल ।

कन्है खुन्हु द्योत्वित्वि धाय्वं हिमालय पर्वतराज
या सल्ला मायागु जङ्गले च्वंपि, अने अनेपि सुगा
षाटकादी पक्षि गणपि थःथःगु मधुरगु शब्द चातुर्य
क्यँ क्यँ रमणीय जुया सुन्य-सान्य जुया च्वंगु वन

छगुलि थक, रात्रियागु एकान्त भाव भङ्ग ज्वीक
हाला हल । सरस्वति न्ह्यलं चाल । पासाहसित लहातं
च्वात्तु च्वाच्वा थँन । मि० बी भचा सोखिनगु कुले
जन्म जूमह जूया निम्ति उजुं सुजुं मदं । छको मूपुला
उसो हाला दने थें याना हाकनं न्ह्यो वेकल । बांलाक
द्योतुयुया निभाद्यो लुया वस्येलि तिनि इपि निम्हस्यां
निराश ज्वी धुंकुगु जीवन हानं चुलि जाया वल ।
क्वसंतुं कल-कल कुलु-कुलु सः वेक न्ह्याना च्वंगु निर्म-
लगु भरनाय्म वँना खवासिल । मागु पूजा-पाठन
याय सि धे कल ।

मि० बी नं सरस्वती यात धाल । “कानु पासा
थज्यागु फल-मूल छुं मदुगु केवल सल्लामाव धुपि
मजाक दुगु जङ्गले प्वा फुस्कुलु ज्वीका भीगु तपस्या
चर्या साफल्य ज्वीथें मच्चं । भी सारनाथे च्वं च्वना
बले थनं नाकं तापा मज्जूगु कालिम्पोंग धाःथाय् नेपा
यागु “धर्मोदय सभा” छगू दु धाःगु न्यना । अन
वंसा भीत छुं धर्मयागु ज्ञान अवबोध याना मुक्तियागु
लँ ल्वीके फैला ? मस्यु । धका निम्हस्या परस्पर
सलहायायां चच्छित बासँ च्वंगु उगु स्थान तोःता पुनः
गमन आरम्भयात । छुं हे नय मखंगु निम्हदय्
धुंकल । नय पित्यागु क्षुधामि दाहा जुया प्वाथे च्वंपि
छुं चात ति ति न्हुया च्वन । निपला न्ह्योने वंसा
प्यपला लिज्यां वनी थं च्वं । थज्यागु अवस्थाय् इमिके
अन व क्षुधामि शान्त याय्गु उपाय भरनास बेतोरं
न्ह्याना क्वा वँना च्वंगु निर्मलगु खाउस्य च्वंगु लःछता
बाहिक मेगु छुं दुगु मखु । खँ थाय तक लःत्वं त्वं बागू
मीलति छु वँने धुंकल ज्वी त्यानुया फेत्वी माथे
च्वनावल । न्ह्योनेसंतुं च्वंगु तःवगु लीहँ छगले च्वे
वँना कपाले भुसु भुसु वःगु चःति रुमालं हुहुं तः हाक
ज्वीक भुसुकातया फेतुना न्हँकु तिया तथंगु शोक सागरे
निमग्न जुल । सरस्वतीया शरीर हल्लुका सित्यांचा
जूगुलि मि० बी ति त्यानु मचा पर्वत गःसां वी यात

उप्याना तापाक दैना च्वनीगु। सरस्वती लोहैया
वकाय् थ्यंक गया गःपः ताहाकेका उखें थुखें गनं छे
स्ति दैला धका निगाह दौड़े याना स्व बले क्वे गाले
याने तैस्य च्वंक सरुवालें पाना तःगु यच्चुस्य पिच्चुस्य
च्वंगु छे छपुचः च्याचारिया बिचे खन। काचा काचां
मि० बी यात सःता याने पचिनं सुया क्यना धाल।
हुंकन खंला तुयूगु छे छपुचः। व ला पकाहे बस्ति
ज्वीमा। भी आः थन जक च्वं च्वनां छुयाय् नु बुलुं
बुलुं ११ वजे ज्वी न्ह्यो अन थ्यंकः वने नु। थन आपा

विलम्ब ज्वीव लिपा द्यो थाहावःलिस्य भन भीत हे
जक सास्ति ज्वी आवले तक नार्क तांनो मज्जनि।
प्वाफुसकुल गुलि शरीरे न्हापा दुगु फुर्ति तत्परता प्यब्वे
छव्वहे मदया वने धुंकल। मि० बी साहेब पासा
हसिगु खं न्यना उसीं दैना च्या बगान पाखे स्वया
वनेगु आरम्भ यात। प्वा खालि जुया च्वंगु थर्नि निन्हु
दय् धुंकुगुलि निहस्यां खाचमकं। न्हावले सं छुयाय्
गुगुयाय् धैथं तःधंगु विचार सागरे चित्त दुना च्वन।
(क्रमशः)

नापवन—

दिव्यदास तुलाधर

उषादेवि या थौं छायथें मस्यू द्यो त्वुई-त्वुई मधा-
यवं हे धःप ब्येफुं च्याना हिती लः फ वल। न्हापा
लिपासा बांलाक द्यो चः—मकं कं ल का मवैम्ह, थौं
न्हापां वंगु खना जि त्वोलेः जुया टिका भयालं सोया
च्वना। उषादेवी या गबलें रुवाः सिलीगु, गबलें
आम्बोरां तुती ल भाटा टा टा प्वेकिगु, गबलें छु
जि ला छुं हे थ्वीक्ये मफया अथें हे म्फुले जुया सोया
च्वना। भचा जाय्का भाटा-भाटां छम्ह ल्याय्म्ह
सरासर बल। व मिजंम्ह जक खनेपं उषादेवीं फिसीक
न्हिला वयागु रुवा सोलः। व नं छको न्हिल, सरा-
सर वन। उषा नं न्हयूः रुवा याना छ्ये वन।

मैं निलः कया हय धुन ला ? थौं छिमीबा याकनं
पिहां भाया दिगु खंला, याकनं च्या देकी न्हां
(क्वथाया दुने उषा या मां नं धया हल)। उषा रुवा
छको थुम्स मिका सरासर भुटू पाखे वन। छगू अथें
हे तंम्वेया च्वंगु उकिसं मी मच्यागुलि याना उषा
यात भन क्रोध बढे यात। लागी चाया पं थुःचां मी
फु...फू... पुया च्वन, छ्येलेः रुवालेः फुकं खरानी या
धुः धू ज्वी धुंकल, अैनं मी मच्यागु खना पं थुचा हे
बांछवया अथें च्वं च्वंगु, थः नित्य पुजा सिधय्का

सरा सर थाहाँ वया थः अबुं सोया च्वंगु उषा या
होस हे मदु। घउपलख उषा या अबु सुचक्रं थः म्हुय
सना च्वंगु सोया च्वन। लिया छु मति वन थें उषा
यात धाल, म्वाल मैं जि पिहां वने लिबाय् धुंकल,
पिने गनं च्या त्वने का, रुवा छको स्यू हुं, सो छ्याँ
छगलं भूईस्य च्वना च्वने धुंकल, धका धया क्वाहां
वन। अबु म्हेसिगु नर्मगु वचनं याना उषा या तं
फुककं तना वन। हानं छसि नीसैं मी च्याकेत सन।
सुमतिदेवी या आला फुकं ठिक जुल ज्वी धका भुटुलि
वल। उषा या मी हेः मच्याःगु खना छथुं हे क्रोध
पिकया धाल 'छु याना च्वनागु, मी च्याकः हूँ धका
धयागु आःला, आतकं हे मी छगू हे च्याक्य फुगू मखुनि
का, छु याना नै, वहे बाः छम्हे सित थुगू उगू न्याना
व्यु धका जक धाय् सैका, थःम्हं सोया भचा हे ज्या
याना नय् सःगु मखु काः हुं कुने हे च्वं च्वंः हुं, धका
धया थः भुटुलि च्वं वन। उषादेवि नं छ्योः क्वो
छुना सरासर कुने क्वोथाय् वया लासा सं भ्वो शुना
सुकु-सुकु खवल। थौं मां म्हेसिगु व्यवहारं याना
उषा यात तसःकं हे मने दुःख जुल। भचा जाय्का
उषा जुरुक दना, अथें हे म्वाटां च्वं च्वन, लिपा उषा

हे मचायूक वया म्हुतुं पिहां वल 'छाय् थें जित मां नं महोगु, न्होने हे च्वनिगु मयोला मस्यु ? न्ह्याको ज्या या:सां यात ख: धका धाईगु नं मखु, निह-निह नं थथे बो: बी धैगु दुला ? अबुं नं छको धका छुं धया दिगु मखु, निह-निह थथे बो: फया च्वनेगु पलेसा " । हानं छु मति वन थें काचा:- काचा: दराज चाय्का छचाखेरं मालिगु, लिपा तीईजक ल्हा छोया चिकीचा गोगु सिसी छग: कया गौर याना स्वत "मखु थ्व नं मज्यु सिना वंसा ला जीहे जील, मसिस्य दाहा जुया छटपटे जुया च्वन धाय व..... " । भचा अथें च्वन, लिपा सरासर छें पिहां

वल । गन वनिगु छु याय्त पिहां वयागु वंहे धाय मफु । सरासर बदे जुया वना च्वन, छयं छखा या न्होने थप्प अथें हे तुति दित, ती: जक खापा संक्येत ल्हा वन, अं खापा संक्ये: गु आं:त मवल, हानं ल्हा लिचील, व अथे सना च्वंगु च्वं भयालं छम्ह नव युवकं उत्साह नेत्रं सोया च्वन । उषा या सं क्येगु आं:त मवया हानं फरके जुया गनं व:गु ख अन तुं लिहां वंगु व भयाले च्वंम्ह नव युवकं खना काचा काचां क्वाहां वया, उषा यात स: तल उषां लीफ: स्वत, परि- चीत नवयुवक, छको फिसिक निहल, व नंछको निहल निहानं मौन । लिपा निहं "नापं वन" । वमिजं सुथें छको सकसिनं लुमंका स्वे योग्य ।

सत्य यागु मत

श्री "कुमार"

"बुद्धपिं प्रकट जुया बिज्यासां, बुद्धपिं प्रकट जुया बिमज्यासां थ्व खँ सदैव सत्य, कि सारा संस्कार अनित्य, सारा संस्कार दु:ख, सारा धर्म अनात्म" अथे जूगुलिं सत्य धैगु स्वंगु कालेसं विद्यमान् जुया च्वनिगु ख: । तु महु न्यि- न्यास: दँ न्हो थ्व सत्य मत यात उज्ज्वल मानव- रत्न श्री बुद्धं लोकहितया नितिं प्रदर्शन याना बिज्यात । बहुजन पिनि हित जुल, बहुजन पित सुख नं दत, बहुजन पिनि कल्याण नं जुल ।

अनंलि हाकुगु सुपाचं व सूर्य थें थ्यूगू मतयात मुनार्यंकल । मानवया निति सत्यया ज्योति मलीन जुजुं वन । मानो प्रलय-कालया अन्धकार ! असत्य अधर्मया राज जुल, मानव-समाज दानव-समाजे परिणत जुल ।

अय्सां सत्यया ज्योति स्वय् आय्बूपिं छम्ह निम्हेसियां सत्यया भलकया निति उकीया वर्णन दुगु प्रत्ये प्वीका स्वल, भचा भचा स्यू, स: धा: पिके

न्यना स्वल, अनं मत्ती तल—सत्य धैगु थथेख थथेहे खेमा: शास्त्रे सत्यया किच: खन, अनुभव नं दयावल, थ्वहे सत्य ख: धका: नं धाल, विज्ञानया विकासनं वहे सत्ययात क्यनेगु प्रयत्न याना च्वंगु जुल । छक सर्ग: पाखे सोल—वहे अन्धकार ! वहे सुपाय् !! सत्यया पात्र तथा अधिकारी धाय्का च्वंपि मानव- समाज पाखे छक स्वल:—अहो ! किनियम्हे सिया किनियगु सत्य !! गुलि जक अविद्या !!

धाय् ठाकु, व सुपाय् पुला वनिगु गवले, किन्तु थुलिला निस्संदेह ख: कि एकता यागु बलयात लुमंका:, सकल सत्य तथा धर्म प्रेमी पिसं दृढ सहयोग याना व सर्वस्व, ज्यान तक त्याग याय् मातलेंनं याना, थ्व अहङ्कारया कारण स्वरूपगु अविद्या-रूपी सुपाय् यात धु:धु: याना (=मद्यका:) छ्वल धा:सा सत्यया ज्योति सारा समाजे प्रकाशित जूवनि ।

थथेहे जुय्मा ! सत्यया जय् जुया सकल प्राणीपि सुखी उवीमा । भवतु सब्ब मंगलं ।

धर्माभ्यास या न्यागु अङ्ग

अनुवादक—लालधन शाक्य भोजपुर

श्रद्धा धर्माभ्यासया प्रारम्भ श्रद्धां जुई । गुम्हे सिके श्रद्धा दैमखु, उम्हेसिगु प्रवृत्ति अभ्यास पाखे गुबलेहे वनी मखु । गुम्हे सिके गुलि श्रद्धा दु, उम्ह उलिहे आपा हरेक परिस्थितिनं थःगु मार्ग बःलाक च्वना च्वनि ।

गबले विद्यार्थी शिक्षकयाथाय् वनि अबले बैगु मने गुरुया विद्वता व औदार्यया प्रति श्रद्धा देकेगु आवश्यक जू । अथेहे रोगीया मने बैद्यया प्रतिश्रद्धा देकेहे माः । यदि विद्यार्थीया शिक्षक प्रति व रोगीया बैद्य प्रति श्रद्धा मंत धाःसा छुंहे सिद्धी दैमख ।

गुलि मनुतस्ये धाईकि श्रद्धाया अर्थ अन्ध विश्वास । शिक्षक अथवा बैद्यया योग्यता मसीकं इमिगु प्रति श्रद्धा गथे दई ? थव आपत्ति छुं भःचा जा सत्य अवश्य खः । तर व्यवहारे म्हीसं प्रारम्भेहे श्रद्धा तय्माः । यदि बिलकुल अश्रद्धा जुल धाःसा, विद्यार्थी अथवा रोगी सुं शिक्षक वा बैद्यया न्होने वनीगुहे गथे ? खः, छगु बार श्रद्धां युक्त जुया म्हीपि सुयागुं थासे वनी हानं क्रमशः अनुकूल आपालं अनुभव जुई व श्रद्धानं दृढ दृढतर जुई । गथे विद्यार्थी यात आपालं आपा विद्या लाभ जुई, हानं रोगी यात स्वास्थ्य लाभ जुई अथेहे इमि शिक्षक व बैद्यया प्रति आपालं आपा श्रद्धा दया वई ।

थुगुहे प्रकारं संसारयात दुःख मय धका सीका मुमुक्षां प्रेरित जुया म्हीसं बुद्धयात श्रद्धा तई हानं वसपोलं क्यंगु मार्गया अभ्यास याई । थुगु अभ्यासं गथे गथे म्हीत शान्ति दयावई, म्हीगु राग, द्वेष व मोहया बन्धन छ्वासुया वनी, चित्त स्थिर व एकग्र जुया वई अथे हे श्रद्धा प्रबल जुया वई । थुगु क्रमं श्रद्धा अभ्यासया पाखे व अभ्यासं श्रद्धायात पुष्ट व पक्का याना बी ।

बुद्धं बल विया थुकिया शिक्षा बिल कि, 'परीक्षैव भिक्षवः, मद्वचः प्रहीतव्या नतु गौरवात्' । अर्थात् हे भिक्षु ! परीक्षा यानाहे तिनी जिगु खँ ग्रहण या, केवल जिगु प्रति गौरव याना जक मखु । बुद्ध 'अवित्य प्रसाद' अर्थात् सम्मय् जुया हे तिनी विश्वास याय् गुलि आपालं बल विया बिज्यात ।

बुद्धया प्रति श्रद्धा तथा वसपोलया भजन कीर्तने लीन जुया जक यदि सुनानं मुक्तिया आशा यातसा व अथेहे सम्मय् जुईमाः कि सुं गुम्ह रोगी बैद्यया तःचकं प्रशंसा याना वैत तःतः धंगु चीज बक्सिस बीवहे रोगं मूक्त जुईगु इच्छा याई । बैद्यया प्रशंसा व वैत फीस-बीगु लाभ दायक अवश्य खः, तर रोगी यात लाभ जा अबले तिनी जुई गबले उम्ह बैद्यया निर्दिष्ट चिकित्सा कर्म पालन याई । अथेहे बुद्धया गुणानुवादं जिगु चित्त यात निर्मल अवश्य याना बी, तर जिगु यथार्थ कल्याण जा वसपोलं उपदिष्ट अभ्यासया सिद्धी हे तिनी दई ।

हानं श्रद्धा, अनुभव व ज्ञानया उपेक्षा याईगु अपो जुया च्वनी, उकिनं लाभया पलेसा हानि हे जुई । म्हीगु देशे बिना सोच-विचारं गुलि सिनं न्होनेला-थाय् (सिमाया कोय् हानं लोहंयात) पूज्याई लः छाई हामं छयोंनं बैचुया भागी याईगु खने दै च्वन, थव अज्ञानन्धकारया लक्षण खः धासां अत्युक्ति जुई मखु थें च्वं । उम्हस्यं थव सीके माः कि थज्योगु श्रद्धा व पूजाया उद्देश्य छु खः ? हानं न थव अनुभव व सोचे हे याई थुकिया सिद्धी गन तक जुई । बुद्ध धै बिज्यात कि 'अधिक सद्वो मूलह पञ्जो' अर्थात् श्रद्धा आपा जुल धाय्व बुद्धि म्ह जुया वनी या निरिति श्रद्धायागु उचित मार्ग थवीका काय्गु

आवश्यक खः । श्रद्धा प्रज्ञा नापं मिले जुया हे तिनि कार्य सिद्ध जुईफे । तसर्थ धर्माभ्यासया निगुण मुख्यः अङ्ग प्रज्ञा खः ।

प्रज्ञाया अर्थ थव खः कि सीकेगु—सत्यया ज्ञान । फुकं पदार्थ अनित्य खः निस्सार खः, दुःखया हे कारण दया च्वन, थुगु सत्यया साक्षात्कारं तृष्णा रहित जुया आवागमनं मुक्त जुई फई । थुकियात हे यथार्थ रूपं अनुभव याना कायगु प्रज्ञा खः । थव प्रज्ञा श्रद्धा नापं मिले जुया धर्माभ्यासीया परम पदया लाभे समर्थ दयका विई ।

गन प्रज्ञा श्रद्धां विहीन जुइ अन व केवल आड-म्बर (ढाचा) या चीज वने जुया च्वनी । पाश्चात्य देश पाखे दर्शन शास्त्रया अपालं विकाश जुल, ततः धं पि तत्त्वज्ञ जुल, तर अन इमिगु जीवने श्रद्धाया अभाव जूगु कारणं इमिगु दर्शन केवल दिमागी (न्यापु) या कसरत जक जुया च्वन । भारत वर्षे प्रत्येक दर्शन नापं उकियात श्रद्धा पूर्वक गुगु प्रकारं अमल याय् फई थुकिया भावना प्रवल दे च्वन । बुद्धं थुकियात स्पष्ट याना कना विज्यातकि धर्माभ्यासी श्रद्धा प्रज्ञा यात सफल व प्रज्ञा श्रद्धा यात संज्ञा दयके माल ।

वीर्य—प्रज्ञा व श्रद्धा दःसांतवि अभ्यासीपि न्यावलेनं उत्साह शील जुइ फयकेमाः गुकि वं थःगु मार्गया फुकं उपद्रव यात त्याका अग्रसर जुईगुलि सफल जुई । थव हे उत्साह शील यात वीर्य धाई । वीर्य युक्त जुया वं भतिचा हे चैन (मौज) काय्त च्वनी मखु बरु आपालं आपा प्रयत्न याना च्वनी । चक्षुपाल स्थविर वीर्य आपा जूगुलि, प्रतिज्ञायात कि गुबले तक व अर्हत जुई फे मखु लासाय् ग्वतुलेगुनंयाय मख । हानं अन्तस वस्पोलयात सफलतानं प्राप्त जुल ।

वीर्य हे धर्माभ्यासी ठाकुगुलि ठाकुगु ब्रतादिपालन याईगु खः । थःगु सुख, ऐश्वर्य हानं शरीर तकया उपेक्षा

याना परम उद्देश्यया सिद्धी लीन जुया च्वनी । वीर्य मदुम्ह पुरुष चाहे न्याक्वहे श्रद्धा व प्रज्ञा छाय् मदै, तर वंछु हे लाभ याना काय् फई मखु ।

वीर्यया फुकं उपयोगिता या उपदेश यानानं बुद्धं सचेत यातकि उत्साह शील यानं छगु हद (सिमाना) दई । उत्साहया अनुचित अपोलं औद्ध-त्यया प्रादुर्भाव जुई । वीर्य संयत व नियन्त्रण जुईमा । इज्जने शक्ति यदि आवश्यकता अपो उत्पन्न जुल कि उकिया नियन्त्रण बी मफुत धाःसा तःसकं अनर्थ जुईफु । अथे हे धर्माभ्यासया लागिनं उलिहे हद तक वीर्यया आवश्यकता जुइगुलि संयत च्वने फई, गुकि चित्तयागु स्थिरता भङ्ग मजुईमा छाय् धाःसा चित्तया विना पूर्णतः स्थिर हानं एकाग्रता मजुईकं सत्यया साक्षात्कार जुई मखु । चित्तया उगु एकाग्र-ताया नां खः 'समाधि' ।

समाधि—संसारया फुकं पदार्थ अनित्य खः, असार खः, दुःख पूर्ण खः उकियाप्रति तृष्णा मयाय् माः थुगु खँ सोकानं भीपि थःगु इच्छाया बन्धनयात भतिचाहे ल्वासुका काय् मफे च्वन । छाय् ? छाय् धाःसा थुगु सत्ययात स्युपि जुयानं भीत उकिया परम अनुभूति मजुनि । थुजागु अनुभव थुगु चञ्चल चित्तं प्राप्त याय् फे मखु । थुकियात प्राप्त याय्त समाधिस्थ चित्तया आवश्यकता दु । अले तिनी चित्त सदानं स्थिर व शान्त जुई ।

चित्तया शान्त अत्यन्त आवश्यक दु । तर थुकि यानं छगु हद दु । शान्तिया अनुचित अपो जुई व आलस्य व प्रमाद वैगु भय दई । शान्ति एकाग्रता यात हे फुकं माने याय् गुलि क्रिया हिनता जुया वई ।

अतः बुद्धं कना विज्यात कि वीर्य समाधिया हानं समाधि वीर्यया नियम मन जुईमाः ।

स्मृति—श्रद्धा, प्रज्ञा वीर्य व समाधि दसां तवि सम्भव दुकि धर्माभ्यासी यात गबले २ प्रमाद जुया

वई हानं वैगु प्रकृति अनुचित मार्गे लगे जुई । थुगु भयं बचे जुईत 'स्मृति' या अभ्यास आवश्यक दु । स्मृतिया अर्थ खः सदानं होशियार जुया च्वनेगु । बुद्धं बल बिया धै बिज्यातकि 'स्मृतिया' अभ्यास गुलि अपो याय् फत उलि हे ज्यू । गथे चलाकम्ह पहरादार अप्र-मत्त जुया लुखाय् दना च्वनी, हानं वं थुकिया पूरा याद याना च्वनीकि सु सु इहाँ वई पिहाँ वनी ठीक अथेहे, 'स्मृति' या अभ्यासी थःगु मनया लुखाय् म्हाबलेनं

जागरूक (होशियार) जुया च्वनीकि अन गजा गजागु विचार उत्पन्न जुई हानं मदया वनी । दने फेनु ईबले, वय्-च्वने बले, नय्-त्वने बले म्हाबलेनं होशि-यार जुया च्वनी । थन तककि देने बले तकनं वं होश मतस्ये छनि मखु । जागरूकता (=स्मृति) या अभ्यास याना उकि यात गथे याना सबल व सफल याय् फई, उगु क्रमया शिक्षा 'महा सति पट्ठान' सूत्रे भगवान बुद्धं बालाक बिया तःगु दु ।

(क्रमशः)

माँ सेवाय् देहत्याग

भिक्षु अग्गधम्म

दीपंकर तथागत याके बुद्धत्व प्रार्थना याना वया स्वीगु पारमीया साथ जाथे माँया आपालं सेवा याना । खला जि सर्वसाधारण जन व लोक-सेवा याय् धका हे दीपंकर तथागत याके कठोरगु बुद्धत्व प्रार्थना याना वयागु खः । विशेष माँ यागु विश्वे दके आपा गुण दुगुल्लिब मातृऋणं मुक्त ज्वी मागुलि हे विशेष माँयात बुद्ध बोधिसत्त्वपिसं सेवा याना क्यंसा जक लिग यापिसं उगु आदर्श कया माँ सेवा याई धका बुद्धपिसं थःगु जीवने मूलगु स्थाने तथा ज्या कयना वंगु खः ।

छको जि हिमालय प्रदेशे माकः जुया जन्म कया । जि छम्ह किजानं दु । वैगु नां चुल्ल-नन्दीय । जिपि निम्ह दाजु किजा ८०००० (चेदोल) माकः या नायो जुया च्वना । जि माँ छम्ह नं दु निपा मिखाँ काँम्ह ।

जि उम्ह माँया सेवा याना च्वना । जिमिसं माँयात अंगलया छगू भारे तथा । छन्हु स्वयम् जिपि अंगल चाह्वना । माँया निम्ति सासागु फल बिया हया । तर बियाहया पिसं माँयात मव्यसे थः पिसं छु यातथे मखु । जिमाँ रूपखना सिना तुल्य जुल अले जि माँयाके न्यना—'माँ । जि सासागु भिगु

फल माँया निम्ति बिया हया वं च्वना माँ छजुया थपाय्सकं गसि जुलहाँ ? "तात ! छं बिया हगु आहार प्राप्त मजू"

जि विचार याना—यदि जि थ्व फौजया नेता जुया च्वन धासा माँ मरण ज्वी । जि फौजयात तोता हे माँ यागु सेवायाय् जि किजा चुल्ल नन्दीय यातः सःता धया—“तात ! छं नेता या ज्या याहुं । जि माँयागुसेवा याय् । “जिनं माँयागुहे सेवायाय् “जिपि निम्हं छगूहे विचार याना फौज त्याग याना वया माँ यात च्वना हिमालय तोःता सीमांते निग्रोध-वृक्षया क्वे च्वनालि माँया सेवा याना च्वना ।

छम्ह बारानसी वासी ब्राह्मण विद्यार्थी सर्व प्रसिद्ध आचार्य याथाय् फुक्क बिद्या ग्रहण याना च्वन—“आजि वने ?” आचार्य बिद्याया प्रताप वयागु कठोर, निष्ठूर व, दुस्साहसी स्वभाव सीका “तात ! छ कठोर, निष्ठूर व दुस्साहसी । थुजापी मनूतेत न्हागुं बलतेनं छगूथे छगू मजू । महा-बिनाश, महा—दुक्ख प्राप्त याई । छ कठोर ज्वीमते । थुजागु ज्या याय् मते गुगुलि लिपा पछुतावे ज्वी” उपदेश बिया बिदा बिल ।

वं आचार्ययात प्रणाम याना बनारस ध्यंका

छे देका विचार यात कि जि मेगु छुं शिल्प विद्यां जीविका याय् फैमखु, उकिं जि धनुषया पाखें जीविका याय्, जि शिकारिया ज्यां जीविका याय्। बनारसं पिहां वना सीमान्तया ग्रामे च्वना धनुष-तीर कसे-याना, जंगले वना नाना प्रकारया पशुपक्षितेत स्याना ला मिया जीविका याय्गु याना च्वन।

छन्हु वयात जंगले छुं प्राप्त मजुल। छे ल्याहां वःगु समये वं खुलम् खुलागु मैदानया छगू सिरे वट-वृक्ष खन।

उगु समये जिपिं निम्हं दाजुकिजां मांयात फलनका मांयात न्होने तया वृक्षया कवे फेनुना च्वना उवले शिकार याय्त वःगु खना अले विचार याना कि जिमि मांयात खनं छुयाई? अकिं स्वयंशाखाया बिचे सुला च्वना। उम्ह निर्दयीम्ह मन्हू वृक्षया कवे ध्यन। जिमि वृथा वस्थाम्ह दुबलम्ह अन्धी मां यात खना विचार यात—“ल्हा खालियाना वनेगुलि छु लाम दु?”

थ्व माकः नीयात स्याना ह्ला खालि मज्जीक वने।

वं जि मां यात स्याय् धका धनुष ह्लाते काल। जि थुगु खना किजा चुल्लनन्दीय यात धया—“तात! थ्व मनूनं भो मां यात स्याय्गु इच्छा याना च्वन। जि थौं थःगु जीवन दान याय्। छं जि सीव मां यागु सेवा या हाकनं सिमा कापि पिहां वया। “हे पुरुष! जि मां यात स्याय् मते, थ्व अन्धि खः, वृथा वस्थां दुबलम्ह जि थ्व मांया निम्ति जीवन दान बी त्यना। छं थ्व मां यात मस्यास्य जित स्या, धया जि प्रतिज्ञा याना तीर या न्होने फेनुना।

उम्ह निर्दयी जितः तीरकेका स्यात। जितः स्याना हाकनं जिमि मां यातः स्याय्तः धनुष तः प्यंकल। थ्व खना चुल्लनन्दीयं बिचार यात। थ्वं जिमां यातः स्याय् धका सन। छन्हु जक जूसां यदि जिमां स्वात धाःसा “प्राण बच्चे जुल” हे धका धाई। जि थुके थःगु

जीवन दान याय्। व शाखाया कापि पिहां वया धाल—“भो पुरुष! जिमिमां यात स्याय् मते। जि थुके जीवन दान बी त्यना। छं जित स्या। जिपिं निम्ह दाजु किजापि नं यंका जिमि मां यात जीवन-दान व्यू।”

वयाके प्रतिज्ञा कया, व धनुषया तीरया न्होने वना च्वन। शिकारिं वयात स्याना “थः छे” च्वं पि मचाते निम्ति नं जी धका बिचार याना वया मां वृधम्ह अन्धी माकःनी यातनं स्यात; स्वम्ह सितः नं ज्वना छे पाखे वन।

व पापी व्याधाया छे मलः जुत। वया भार्या व निम्ह मचा छे या साथेहे च्याना वन। छे या थां जक बाकि जुल। गां या ध्वाकाय् छम्ह मनू नं वयात खना थ्व समाचार कँन। व स्त्री-मस्तेगु शोकं थलि पीड़ित जुल कि उथाय् हे लायाः थल, धनुष व वस्त्र तोता, नागां देपा पाखे स्वया खोखो छे पाखे व्वां वन। पृथ्वीवि तःज्याना भूमि खापा चाय्का बिल। अविचि मि ज्वाला पिहां यल। गुगु बखते व पृथ्वीं पिहां वल, वं आचार्ययागु उपदेश लुमंकल “थ्व खँ यात खना पाराशर्य ब्राह्मणं जित उपदेश व्यूगु दु धका लुमंका खव खवं थ्व निपू गाथा च्वन—

इदं तदा चरिय वचो, पारा सरियो यदब्रवी।
मासुत्वं अकरा पापं, यं त्वं पच्छा कतं तपे॥
यानि करोति पुरिसो, तानि अत्तनि पस्सति।
कल्याण कारी कल्याणं, पाप कारी च पापकं।
यादिसं वपते बीजं, तादिसं हरते फलं॥

गुम्ह पाराशर्य (वेदव्यास) ब्राह्मणं धालकि छं पाप कर्म याय्मते, लिपा छन्त हे कष्ट बी—थ्व व आचार्य वचन खः। मनूतेसं शरीर वाणी अथवा मनं न्ह्यागु कर्म यासां उकीया फल प्राप्त जुई। उगु हे कर्मयात थमं खनी। भिगु ज्या याई पितं भिगु फल प्राप्त ज्वी। दुनियाय् गुजोगु बीजपी अजोगु फल

से। बीज या अनुसारं बीजया अनुकूलं हे फल प्राप्त
याना यंकई, ग्रहण यानानं काई। भोग याय् दई।

थुगु प्रकारं खया व पृथ्वीले द्वाहा वना अबीचि
महानरके दुःख भोग याः वन।

सम्पादकोय—

गुंला-धर्म

थुगुसीनं गुंला थौने नौने थें हे तुं थःगु इले व्यले
थ्यंक बल। धाथें बिचा याना स्वल धाःसा गुंलां
भी थाय् नेपालेति पुण्यकार्ये लगे जूषि मनूत संसारे
मेमेगु देशे ल्वीकेत थाकुहे धाय् फु। तर नेपायापि
मनूषिसं असलगु, सारगु धर्म थ्वीका काय्त कोशिश
मयानि। तामासि अन्धविश्वासिगु धर्म हे जक भुले
जुया च्वन तिनि। थ्व धाथें हे खेदयागु विषय जुया
च्वन। तर छन्दु मखु-छन्दु थ्वीका काई धयागु जिगु
पूर्ण विश्वास दु।

छखें स्वबले गुंलां नेपाले तःसतं हे न्ह्याइपुस्य च्वं
सकभिनं बुई भी कृषक भाजुपिनि वापीः सिधया
वामा बहचामा ज्वी धुंकी। न्ह्याथाय् स्वःसानं मिखा-
यात यःइपुस्य च्वंगु वांगुरंगं मानो नेपादे छपातं हे
इलातःगु समानं वाऊँस्य च्वना रमणीय जुया च्वनी।
न्ह्यागु पर्वत-पहाडे स्वःसानं सिमा-भाः फुक न्हू चुलि
जाया नाना रंग विरंगगु सुगन्धित जुया च्वंगु स्वां
ह्या मनानन्द याना च्वनी। सुथ न्हाप्पां मधुर ज्वीक
न्होवया दैने आलसि जुया च्वनी बले लक्क। गुलां
बाजं, धिमे बाजं इत्यादि यागु सः ताय् दया न्ह्याकोहे
दैने आलसि जुया च्वंसानं स्वयंभ्वी देके वँने लिबाईगु
भयं काचा काचा दैना बाजंया ल्यु ल्यु वँनी। भक्ति
दुषि जनतापि थ्वः थ्वः मुना उलें थुलें देवस्थान
पत्तिकं हुल-हुल, म्वः म्वः ज्वीक देके जुया च्वनी।
अष्टमि, व्रत, अबसं-माय् अबसं, च्वनीपि मैजुपि नं
स्वेहे स्वाँई थें च्वंक थः थःगु छयँले, द्योयात छःगु
स्वाँ छुटा छुट याना छुना थ्वः थ्वः मुना थः थगु भाव

भक्ति क्यंज्वी। तिसा, वसः वज्जोगु खँतु सिंगैहे
बाकि दँनि ...। इत्यादि प्रकारं भीथाय् नेपाले गुंला-
यागु अपाय् मछि धंगु महत्व थ्व सम्पादकीये वर्णना
याना च्वनां सह ज्वीथें मच्चं।

थ्व आ भीसं याना च्वनागु तामासिक धर्म जक
तिनि। थुलि जक याय् वंतुं भीत मोक्ष प्राप्त ज्वीला ?
कदापि ज्वीथे मच्चं। थ्वयां च्वेयागु याय् मानिगु
धर्म-कर्म यको हे बाकि दनि। भी नेपायापि जनतापि
समुद्र मखंनिपि तुंथी च्वंपि व्यांचात समान जुया
च्वंगुलि थुलियात हे संसारे दकले तःधंगु धर्म भापा
न्हाय् तःपुका च्वन। थ्व भीगु उन्नतियात बाधक
जुया च्वंगु छगू तःधंगु भूल खः।

भगवान् गौतम बुद्ध उपदेश याना बिज्यागु
सकल प्राणिपिन्त हित-सुखयाईगु गंभीरगु शील,
समाधि, प्रज्ञा यागु खँला छखें हे तिनि। गृहस्थपिसं
अवश्यनं पालन मयस्य मगा धका दकले केयागु
पञ्चशील धर्म छगूयात हे थ्व थज्यागु अत्यन्त महत्व-
पूर्णगु चीज खती धका भी नेपायापि जनतापिसं थौं
तक नं बाँलाक थ्वीका-सीका क्वातुक ज्वना काय्
मफुनि। मेगु तः तः धंगु धर्म-कर्म याय् धैगुला तःसतं
हे तापागु खँ तिनि। उकिया निरिति थौं-कन्हे विश्वे
सकभनं कलह, ल्वापु, लडाई-भगडा यागु तुफान
वया च्वं वले। बाजं थाना देके वँनेगु थपाय्सकं
अन्न थिके वले न्यंकनं जाकि हला भक्ति-भाव क्यनेगु,
इत्यादि तामासिक धर्मयात छखे चीका विश्व शान्ति
याय्या लागी बुद्ध भगवानं जगतहित ज्वीगु, बौद्ध-
अबौद्ध भेद भाव मदय्क सकसिनं पालन याय्
ज्युगु, गृहस्थ उपासक-उपासिका पिसं अवश्यनं

पालन-मयास्य मग्गुः पञ्चशीलं छगू यातनि बांलाक
 थ्व थज्यागु तःधंगु वस्तु धका हसीका क्वातुक,
 मस्यंक पालन याय्गु उद्योग याय् पैके माल । गुगुयात
 थुगु गुंला अंके कबर पानाय् चैत्य बन्दनाया क्वस्सं
 प्रकाशित याना वियागु दु । उलि बांलाक याय् पैवं
 तिनि मेमेगु धर्म-कर्म आफे आफ छस्यं निस्यं क्रमश
 याय् फया वै । आला भीपि मातने थ्यंकः वनेगुहे गबले
 गबले तिनि च्वे बैगःधागु खँ लहाजुयां छुचाः । क्रमशः
 खान्हे छपु निपु गःगं च्वे मातने नि थ्यंका, वयांनं
 च्वे च्वंगु च्वते प्यते गया बैगले थ्यंकः वनेत कोशिश
 याय् सःसा धका भीसं यानागु उद्योग साफल्य
 जूवनी । नतरसा मातने हे मथ्यनिपिसं दकले च्वे
 च्वंगु बैगः यागु आशा कया च्वनेगु थें मज्जी मखु ।

थ्व नेपाया पुण्यआकर जुया च्वंगु गुंला आ

जक मखु लिपा लिपा यागु सालेनं थथे हे तुं बैगु
 इले वया भीत पुण्य याय्गु सूचना न्यंक वैतिनि । छुं
 गथें जुया थुगु गुंलां भीसं पञ्चशीले बांलाक च्वने
 मफया वैन धाःसां तबि लिपा बैगु सालेला जि अवश्य
 नं पञ्चशील छगू तुटे मज्जीक पालन याय्गु जुल धका
 आवंनिस्यं हे सुदृढगु आशिका क्वातुका तय् फय्के
 माल । दच्छि मज्झि मानिगु आवंनिस्यं अपाय् मज्झि
 हाकः ज्वीक आशिका तःहाक याना च्वनेगु छाय्
 धका मतीतया दी मज्झू । भिगु आशिका धैगु न्याको
 ताःहाक जूसानं उकिं भीत पुण्य हे जक बढे ज्वी
 सिबेत पाप कदापि ज्वी मखु ।

प्रत्येक वर्ष पत्तिकं नेपायापि जनतापिसं
 गुंला असलि परिशुद्धगु धर्म-कर्म

बांलाक पालन
 याय् फय्मा ।
 अस्सपाया

१०७०

समाचार—

आनन्द कुटी सभा—गत श्रावण २० गते, २००८

स धर्मोदय सभा, कान्तिपुर या पाखें, श्री सारिपुत्र व
 महा मौद्गल्यायन अरहन्त पिनि पवित्र अस्थि धातु
 नेपाले बिज्यकेगुया बारे वाणिज्य व उद्योग मन्त्री,
 श्रीमान गणेशमान सिंहजुया सभापतिस्त्वे आनन्द कुटी
 छगू सर्व साधारण सभा जुल । सभा ले श्रीमान् गृह-
 मन्त्री विश्वेश्वर प्रसाद कोइरालाजु नं दुगु जुल ।

सभाया कारण स्पष्टिकरण याना बिज्यासे धर्मो-
 दय सभा, कान्तिपुरया मन्त्री, भिक्षु अमृतानन्दजुं
 छत्वाचा भाषण बिया बिज्यात । अले श्रीमान गणेश-
 मान सिंहजुं सभासदूपिके श्री सारिपुत्र धातु नेपाले
 ह्य् माःला कि मो धका न्यं सेलि सर्वसम्मतं ह्य्हे
 माः धयागु निश्चय जुल । अले निम्न प्रस्तावत सर्व-
 सम्मतं पास जुल :—

(१) विश्वपूजित सारिपुत्र धातुयात स्वागत मया-

निगु देश सम्भवतः नेपाःहे छगू बाकि दनि ज्वी । थ्व
 धातु नेपा ह्य्गु बारे धर्मोदय सभाया पाखें लां लां
 निसं सरकारयाके आवेदन याना च्वंगु दु किन्तु थौं
 अद्यापि सरकारयापाखें छु जुल गथे जुल धयागु बारे
 छुं लिसः मवोगुलिं नेपाली बौद्धतेसं खेद प्रकट यात ।
 अकिं आः थौं थ्व सर्वसाधारण सभां नेपालया नाथो
 श्री ५ त्रिभूवन वीर विक्रम शाहदेव महाराजाधराज
 सहित वसपोलया अन्तरीम सरकारयाके सारिपुत्र
 धातु (आगामी सीगः पुन्ही, अक्टोबर *१३ यात
 फक याकनं नेपाले ह्य्गु बारे यथोचित प्रबन्ध याय्-
 माल धका प्रार्थना याना च्वन ।

(२) गत जेष्ठ २७ गते, ०८ भवीख्यले पास जूगु
 छाउनी तारा मकय्केगु प्रस्तावया बारे सरकारया

*अक्टूबर १३ तारीखे मखु कि नवम्बर ६ तारीख खुनु
 नेपाले बिज्या केगु पक्का जुल ।

पाखं छाउनी तारा कय्केगुली छुं हानी महु धका कयाबिनटे खं जुल धयागु सूचना वसेलि स्थानीय जनतायाके सोज पृष्ठ यांना सोबले छाउनी तारा कय्केगुलि हानिहे जू धयागु निश्चय जूगुलि थव सभा अन्तरीम नेपाल सरकार याके छाउनि ताराकय्केगु चीकाङ्यु धका प्रार्थना यांनाचन । तारा कय्केत मेथाय् थाय् न्हापांनिसं तारा कय्का तःगु रानीबारी लेने लयूने दु । अथवा गनं मेथाय् योग्यगु थासे सारे याय् योग्य । छाउनी तारा कय्केगुलि हानी दु धका प्रकाशन यासे निम्न कारण क्यनः -

पश्चिम पाखें वईपिं सारा लँजुवाते मूलँपु जूया निति, थवहे लँपुं सिं, जाकि इत्यादि पदार्थ हइगु, तारा कय्का च्वनीबले लँ बन्द ज्वीबले पहारं निसं बोपिं लँजुवातेत अनेक हानी, बुं ज्या याइपिन्त नं ज्या रोके ज्वीगु, छयेँ छयेँ तकनं गोलि कः वनीगु स्वयम्भू च्वे तक नं गोलि वनीगु, लखं लख स्वयम्भू वईपिं जनतायात लँ रोके ज्वीगु इत्यादि आपालं हानी दु ।

(३) बौद्धपिनि जक मखु परन्तु अखिल नेपालिते प्राचीन तथा ऐतिहासिक धार्मिक स्थान जुया-च्वंगु श्री स्वयम्भू वनेगु मू लँपु जुया च्वंगु विष्णु मति थुकेपाखेनिसं स्वयम्भू गः छ्वाख्यरं निसं बिज्यास ध्यंक मोटर यंके छिक पक्कीसडक द्युकेया निति थव सभा अन्तरीम नेपाल सरकारयाके प्रार्थना यांनाचन ।

(४) सारिपुत्र धातुयात स्वागत याय्त सर्वसम्मत निम्न अस्थायि स्वागत कमीटि छगू निर्णय जुलः -

सभापतिः श्री ५ महाराज धिराज ।

उप-सभापतिः श्रीमान गृहमन्त्री, विश्वेश्वरप्रसाद कोईरालाजु व श्रीमान वाणिज्य व उद्योग मन्त्री गणेशमानसिंह जु ।

मन्त्रीः भिक्षु अमृतानन्द, मन्त्री, धर्मोदय सभा, कान्तिपुर ।

उप-मन्त्री श्री कुलधर्मरत्न एम्० ए० व श्री इत्थि-नियर कुलरत्नजु ।

कोषाध्यक्षः श्री साहु भाजुरत्न । व श्री सागर पुष्प रत्न साहु ।

प्रचार मन्त्रीः श्री दयाविरसिजु ।

थुलि ज्वीधुंसेलि श्रीमान गणेशमान सिंह जुं सारिपुत्र धातु नेपा हय्गु बारे कयाबिनेट मण्डले ला न्हापाहे पास जूगु दु किन्तु गय् जुया थव ज्या रोके-जुया च्वन धका जिं बांलाक मस्यु । शायद वर्षा ऋतु जूया निति ज्वीफु । थुकी सरकारया पाखें छुं बाधा महु । अकिं उपस्थित भाजु मय् जुपिं सकसिनं सारिपुत्र धातु हय्माः जक मधाःसे थुक्रियालागी माःगु तक तन-मन-धनं सहायता बियादीमा धका भावपूर्णगु भाषण यांना दिल । तदनन्तर भिक्षुपिसं मंगलपाठ यांना बिज्यात ।

ज्ञानमालाभजन—‘ज्ञानमाला भजन खलःया पाखें नेपाल कान्तिपुर नगरे सप्ताह पत्तिकं चतुर्मास भरी त्वा त्वाले भजन यांना नेपाली जनतायात भक्तिरस त्वंका च्वन । ज्ञानमाला भजन खलःनं स्वयम्भू वय् वनेगु लँ व स्वयम्भूगः छ्वाख्यरं यागु लँ दय्केगु निश्चय यांनाः सरकारयाके स्मेत मदत काय्गुली कोशिश यांनाच्वंगु समाचार खनाः जिपिं खुशी जुया । स्वयम्भूया अभिवृद्धि याय्त तथा अनया उन्नति याय्त हरेक नेपाली तेसं ज्ञानमाला भजन खलः यात सहयोग बी धयागु जिमिके विश्वास दु । स्वयम्भू नेपाःया लागी अत्यन्त महत्वपूर्णगु स्थान खः ।

अशोक-पुत्र महेन्द्र अर्हन्तया धातु लुल-लंकाया नांजागु मिहिन्तल पहाड़या चीबा छगले लंकाया पुरा-तत्व विभागया डाइरेक्टर श्री एस० परणवितारण-जुयात अस्थिसम्पुत प्राप्त जुल, गुकी लंकाय् बौद्ध-धर्म प्रचारक अशोक-पुत्र महेन्द्र अर्हन्तया पवित्र अस्थि धातु प्राप्त जुल । धयातःगु दु कि थव अस्थि उत्ति

जुजु ई० पूर्व २०७ नसे १७६ या मध्ये उक्त स्तूपे निधान याना दिल ।

बंगु आषाढ पुण्ही खुनु अनुराधपुरे पवित्र अस्थि धातुया भव्य प्रदर्शन जुल । गुकीया दर्शनयायत् व्याक थासं बौद्धपि वया थः थःगु भक्ति क्यन ।

५०० हिन्दुत बौद्ध धर्म द्रहाँ वल—बंगु दिहा पुण्हीखुनु लंकाय् नावालपिटि जिलाय् अलगलवत्त धयागु स्टेटे ज्यायाइपि ५०० भारतीय कर्मचारिपिसं कोतम-ल या बौद्ध-विहारे वना भिक्षु धर्मतिलक स्थविरकेया पंथील कया बौद्ध-धर्म द्रहाँ वल ।

दलाईलामाया दान—भारतीय महाबोधि सभा-यात ल्हासाया शासक तथा धार्मिक नेता दलाई लामां कंजूर तंजूरया १०० प्रति, पौभा न्यापा तथा लुं याम्ह भगवान द्यो छम्ह नं दान बिल ।

गुंला—गुंला लच्छि भिक्षु सुबोधानन्दं कान्तिपुर, श्रीधः विहारे व भिक्षु विवेकानन्द व भिक्षु संवरं सुमं-गल विहार यले धर्मोदेश याइगु जुया च्वन ।

चतुर्मास—चतुर्मास जोछि कान्तिपु, आनन्दकुटी एन्हो छको बुद्धवार व शनिश्चर बार खुनु सुथे धर्मया वलाश चले ज्वीगु जुया च्वन ।

कालिम्पिंगे-गुंला—

थुकुसी कालिपिंगे “धर्मोदय विहारे” पूज्य धर्मा लोक भन्ते वर्षावास याना विज्यागुया फलस्वरूप । थौने नौने मजुगु गुंला लच्छिया वःन्हो २ तुत बोनेगु तथा ‘ज्ञानलामा’ भजनोत्सव जुया च्वंगु जुल ।

नेपालं अस्थि-धातु स्वागतः—

थ्व छगू अत्यन्त हे हर्ष व सौभाग्य जनकगु लं खः कि म्ही थाय् नेपाले पुण्यभूमी नं मेमेगु देश देशा-न्तरे, अति श्रद्धा पूर्वकं स्वागत याथे हेतुं श्रीसारीपुत्र तथा महा मोग्गल्यायण अरहन्त अग्रश्रावक पिनिगु पवित्र अस्थि धातु म्ही नेपाल देशया अन्तरीम सर्कारं हे न्हाचिला अति भव्यनकसां

स्वागत याइगु दिन निश्चय ज्वी धुंकल । खुला-न्हेला न्हवं निसं म्ही “धर्मोदयसभा” थःगु पूरा शक्ति विद्या उद्योग याना च्वंगु कार्य अवश्य मेव साफल्य ज्वीगु समय म्ही सत्तिक थ्यंकः बया च्वंगु दु ।

“धर्मोदयसभा या” प्रेरणां याना म्ही नेपालया प्रजातन्त्री सर्कारं, कछला थ्व अष्टमि मंगलबार २०, गते खुन्हु अर्थात् नवेम्बर मैनाया ६ तारीक खुन्हु विश्व पूज्य पवित्र अस्थि धातु, म्ही नेपालया जनतापित दशन-पूजन याका विश्व शान्ति प्रार्थना याक्यया निम्ति वायू याना द्वारा म्ही नेपाले थ्यंकाव्यु धका थन “महाबोधि” सोसाईटि यात तार द्वारा छया हःगु नियन्त्रना, “महाबोधि” सोसाईटि स हर्ष पूर्वक स्वीकार याना काःगु जुल ।

आः म्ही नेपालया जनतापिसं जक धातु स्वागत याय्गु ज्याय् बौद्ध अवोद्ध यागु भेदभाव भ्या-भवाहे मती मतस्य वः थःगु नुगःया दुने नस्ये भय् विद्या वःगु अमूल्य तथा अवङ्कगु श्रद्धा द्वारा तन-मन-धन विद्या म्ही नेपाल यागु इज्जत रहे ज्वी कथं तथा “धर्मो-दयसभा” यागु कठोर परिश्रम साफल्य ज्वीक महो-त्साही जुया स्वागत याना विज्याईदी धैगु केवल आशा जक मखु तःधंगु भरोसा सुद्धान्तं कया च्वनागु जुल ।

नेपाया श्री-५ कलकत्ताय्—

गुंला गा सप्तमि बृहस्पति बार खुन्हु अर्थात् अगस्त २३, ता० खुन्हु म्ही नेपालया श्री ५ महाराज विराज त्रिभुवन वीर विक्रम शाहदेव थः परिवारपि नापं बैरकपुर हवाई अड्डास सुथसिया ११६ बजे ती दिह्लि बायूयान द्वारा थ्यंकः विज्या त ।

वसपालयात स्वागत याय्या लागो बंगालया गव-र्नर श्री काटजु, ‘महाबोधि सभा’या सन्त्री श्री देव प्रिय जु तथा म्ही “धर्मोदयसभा”या कोषाध्यक्ष श्री साहु मणिदप जु आदि सज्जनपि आपालं एरो-

हूमे महाराज यागु प्रतिक्षा याना च्वन । हवाई जहाजं
क्वाहां बिज्याय साथं श्री मणिहर्षं जुं व मेमेपिनं
आपालं सज्जनपिसं स्वांमालं क्वखाय्का स्वागत
यात ।

“महाबोधि सभा” व “धर्मोदय सभा” या नि
मन्त्रना कृपा पूर्वक स्वीकार याना । गुंला गा एका-
दसि मङ्गलवार खुन्हु बन्ही ७ वजेती श्री-५ महाराज
धिराज “महा बोधिसभा” या धर्म राजिक विहारे
सवारि जुस्य विहार दर्शन याना बिज्यात । उगु अव-
स्थाय अनवसपोल यात “महाबोधि-सभा” व “धर्मो-
दय-सभा” थःथःगु सभा द्वारा प्रकाशित जुया च्वंगु

पुस्तकयागु त्वः निवः भेंट स्वरूप दोहलपगु जुल ।

गुंलाया धर्मोपदेश—

थुगुसीबुटौल बजारे, पद्म चैत्य विहारे आवासिक
भिक्षु चुदै गुंला लच्छि भगवान बुद्धं प्रथम देशना
याना बिज्यागु गुगुखः, “चतुरार्य सत्य” धर्म, थन
या जनतापिण्त न्यंकल । श्रोता जन पी बडो हर्ष
जुल ।

अले गुंला पारु खुन्हु, विहारे झिलिमिलि याना
ज्ञानमाला भजन याना विशेष गौरव तथा धर्मोपदेश
या उत्सव विसर्जन जुल ।

भो “धर्मोदय” या ग्राहकपित

यदि थुगु झी छगू मात्र जुया च्वंगु लयपौं प्रत्यक ला पत्तिकं अखण्ड रूपं स्वयादिगु
प्रबल इच्छा दु धैगु जूसा, हानं थःगु मात्रि भाषा उन्नति याय्माः खः धैगु झी नेवातय नुगले
धात्येहे धर्मोदयया प्रति स्नेहदुगु खः सा, ग्राहक चन्दा यथा समये २ निघातया दी माल ।—
७१ साल फ्वीनक्कर आतकं ग्राहक चन्दा स्वव्वे छव्वतिहे उठे मजुनि धैगु समाचार खेद सहित
प्रकाश याना हया च्वने माल ।

ग्रा० चन्दा तप्यंक थन छव्याहये मछिसा, क्वेयागु थेकानाय जक बुझे याना बिया
दी सां गा ।

- श्री साहु लोकरत्न, १३ ६, कमलाछि असं का० ने०
- ” ” हर्षरत्न, धालासिको असं का० ने०
- ” ” प्रेमलाल मा० मरु, ध्योपस, का० ने०
- ” सुन उपासक श्रीसुमंगल विहार, ल, पुं० ने०
- ” लाल धन शास्त्र भोजपुर ।
- ” वर्ण वज्र वज्राचार्य भोँ दे ।

व्यवस्थापक

“धर्मोदय”—कार्यालय

४, रामजीदास जेटिया लेन

कलकत्ता—७